

**Het voor-bestaan en
de ontleding van Christus**

door A.E. Knoch

*Vertaling van het Engelse boekje:
The Pre-existence of Christ — by A.E. Knoch*

Voorwoord

GODS GEÏNSPIREERDE WOORD is prachtig in balans. Het is wonderlijk aan de behoeften van Zijn schepselen aangepast. In eerste instantie duister, houdt het zich alleen bezig met wat in het heden aanwezig is, maar geleidelijk aan wordt het lichter, en zodra we het aankunnen, onthult het het verleden en de toekomst. Christus is een vage schaduw in de Hebreeuwse Geschriften. Zelfs bij Zijn adventis-komst wordt er weinig onthuld van Zijn hogere en stralender heerlijkheden, behalve door die discipel die Zijn boezemvriend was (Johannes 13:23). Het is vooral door Paulus dat we over het geheim van Christus leren. Hij onthult Zijn toekomstige, hemelse verhoging en Zijn vroegere glorie als het kanaal van schepping.

Wanneer Hij volkomen onthuld is voor onze bewonderende ogen, twijfelen we niet langer aan Zijn “voor-bestaan”, maar eren en aanbidden we Hem als Gods Scheppend Origineel, in Wie en door Wie al het andere tot bestaan werd gebracht. Hij was de afstraling van Gods heerlijkheid en het Embleem van Zijn aanname, en Zijn zetel was aan de rechterhand van de goddelijke Majesteit. Hij werd aanbeden door Zijn boodschappers. Voor de Vader was Hij de geliefde Zoon, de Vertrouweling van Zijn hart. Maar Zijn grootste aanspraak op onze genegenheid is de Zichzelf wegcijferende gezindheid, die Hem ertoe leidde, inherent in de (verschijnings)vorm van God zijnde, Zijn superioriteit terzijde te leggen voor de (verschijnings)vorm van een slaaf, en Zichzelf te vernederen en af te dalen tot het vervloekte kruis.

Moge deze alles overstijgende uiting van liefde ons er altijd van weerhouden Zijn inherente waardigheden te ontkennen, en ons ertoe aanzetten om Zijn voorbeeld na te volgen en Zijn naam en faam bijval te geven voor elk schepsel in het universum!

A.E. Knoch

grandeur van Zijn verhoging wordt belichaamd in de nederige naam die de allerhoogste zal worden. Zijn redding zal Hem verzekeren van universele aanbidding. Zijn verlossing zal het onderwerp zijn van wereldwijde bijval.

Het doel van alles is de glorie en heerlijkheid van God. De *kenōsis* van Christus is de eerste stap in het tot stand brengen van het Vaderchap van de Godheid. Het is de enige manier waarop Hij de rijkdom van Zijn genegenheid, de schatten van Zijn liefde kon tonen. God heeft Zichzelf geopenbaard als een machtige Schepper in Zijn werken. Dit stelt Zijn hart, noch de harten van Zijn schepselen tevreden. Hij verlangt ernaar hun Vader te zijn. Hij moet hen tot Zich trekken met de koorden van liefde. Hij moet hun genegenheid winnen. Dit is de enorme taak die begon met Christus' *kenōsis*. Hier is de glorieuze en heerlijke voltooiing waar dat naartoe leidt. In tijden die nog komen, zal God de Vader zijn van al Zijn aanbedende schepselen. Deze prestatie zal de naam van Jezus van hogere achtung maken dan alle andere in de eonen der eonen en daarna.

A.E.Knoch

Vertaling van het Engelse boekje:
The Pre-existence of Christ - A.E. Knoch
Copyright © Concordant Publishing Concern
P.O. Box 449, Almont, MI 48003 810-798-3563

A ©Smizdat publication:
Deze vertaling mag voor persoonlijk gebruik
en/of zonder winsttoegemerk

worden gereproduceerd ten behoeve van het evangelie Gods.
(alle andere rechten gereserveerd door de copyright houder).

Bij de vertaling van dit artikel behoren een paar opmerkingen:

De woorden *gestalte*, *gedaante* en *vorm* en het woord (*verschijnings*)*vorm* zijn hetzelfde woord als het Engelse, concordante gebruikte woord (*form*), en mogen hier als synoniemen worden beschouwd. Het bleek onmogelijk om de NBG-woorden *gestalte* en *gedaante* goed en concordant te gebruiken, hierom is zoveel mogelijk het woord (*verschijnings*)*vorm* gebruikt.

Het Engelse kernwoord *fashion* is wat problematisch. De vertaling *mode* voldoet in ieder geval niet, ondanks dat het qua betekenis (*tijdelijk uiterlijk dat aan verandering onderhevig is*) in de buurt komt. Het bleek het het beste hiervoor *toonbeeld* en *vertoning* te gebruiken, waarmee een duidelijke en begrijpelijke vertaling te maken is.

Het Oxford Dictionary geeft bij *fare forth*: zich op weg begeven. De Statenvertaling heeft *uitgang(en)* (Micha 5:1) bij dit en een aanverwant woord. Het NBG vertaalt dit woord zeer inconsistent, waardoor we gedwongen zijn deze buiten beschouwing te laten om het niet te ingewikkeld te maken. Hoewel *fare forth* en *excursie* niet helemaal hetzelfde betekenen, kan het woord *excursie* wel worden gebruikt als vertaling van het Hebreeuwse woord wat ook door *fare forth* wordt vertaald, en dit zonder de argumentatie van het artikel schade te doen, vandaar dat dit als vertaling wordt gebruikt.

Een betere weergave van *De Afdruk van Zijn wezen* is naar de grondtekst *Het Embleem van Zijn aanname*. D.w.z. het Embleem dat God, Die Geest is, aanneemt om Zich uit te drukken; hierin in Christus uniek, Hij kan God, de Vader, uitdrukken zonder dat dat op enige wijze ten koste van Hem gaat.

Om de prachtige waarheden die in deze verhandeling aan bod komen recht te doen, ben ik vaak gedwongen de NBG-vertaling los te laten en correcties te gebruiken die meer overeenkomen met de grondtekst. Hierbij is niet gepoogd alles nauwkeurig te corrigeren, maar alleen die punten welke voor deze studie van belang zijn. In sommige gevallen is ook de Engelse Concordante Vertaling naar het Nederlands overgezet (VCV) zodat het betoog niet te veel wordt onderbroken.

De vertaler.

Zijn verhoging

“Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen van hen, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong bijval zou geven: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader!” (*vergel.* Filippenzen 2:9-11). Het is van essentieel belang dat wij het nauwe verband zien tussen deze verhoging en Zijn vermedering, maar ook het contrast met de heerlijkheden en glorie die de Zijne waren voordat Hij Zichzelf ontledigde. Beide kunnen worden samengevat in één enkel woord — redding. Het wordt in Zijn naam samengevat. Hij was Jahweh. Nu is Hij Jezus — Jahweh de Redder.

Vóór Zijn *kenosis*, toen Hij in de (verschijnings)vorm van God was, was Hij zodanig omdat God Hem die eer gegeven had. Hij heeft dit niet voor Zichzelf gegrepen. Evenzo is het met Zijn huidige en toekomstige verhoging. Het is Gods antwoord op Zijn lijden, een beloning voor zijn vermedering. Aan de naam die eens stond voor de hoogste van Gods Godsverschijningen, Jahweh, is de grootste van Gods activiteiten toegevoegd — redding. Als Jahweh, had Christus de hele schepping door de knieën kunnen laten gaan en de erkenning kunnen opeisen van elk schepsel, want Hij had recht op een universeel eerbetoon. Maar Hij koos er niet voor om Zijn rechten af te dwingen, maar deed er liever afstand van opdat Hij hun hart zou winnen door het krachtiger proces van lijden en schande.

Als alles wat Hij wint in Zijn toekomstige verhoging de gedwongen erkenning is van Zijn almacht door onwillige knieën en tongen vol tegenzin, dan zou Zijn hele vermedering tevergeefs zijn geweest. Als Jahweh had Hij dit gemakkelijk kunnen bewerkstelligen voordat Hij zich verlaagde tot het vloekhout. Het is als Redder dat Hij, zonder enig inhouden, de erkenning en bijval van de hele schepping zal ontvangen, de aanbidding van elk levend wezen met intelligentie. De glorie en de

Zich aan het tegenovergestelde uiterste. Te midden van de fysieke aftakeling en de morele smaad, hoort Hij de beschimpingen van hen die op de meest intieme omgang met Zijn God aanspraak maakten, en de minachting van de meest wrede en verdorven mensen. Hij is zo ver als maar mogelijk is verwijderd van de plaats die Hij eens bewoonde.

Het zou goed zijn als alle theologische theorieën aangaande God en Zijn Christus werden bestudeerd in de duisternis van het kruis. Absolute Godheid spreekt geen andere Godheid aan met “Mijn God.” God de Vader is de Allerhoogste. Hij heeft geen God. Als Hij die zou hebben, dan kon Hij God niet zijn. Absolute Godheid kan niet verlaten worden door een Andere, is niet afhankelijk van een Andere en zou zeker geen vermedering verdragen als iemand Hem zou verlaten. Evenmin kan Hij sterven en Zijn geest toevertrouwen aan de God Die deze gaf. Aan de andere kant zou een mens, die is als alle andere mensen, al deze dingen kunnen doen en het zou op weinig van invloed zijn, behalve op zijn eigen ziel. Niets zou tot stand worden gebracht voor anderen. Niemand, behalve een (Be)middelaar, goddelijk van geest, menselijk van lichaam, met een ziel die de vereniging van beide is, zal ons verstand tevreden kunnen stellen, alsmede de onthulling van God volledig kunnen maken.

Ik aarzel niet te beweren dat sterven onmogelijk is voor de echte Godheid. Ik kan mijn verbeelding er niet toe dwingen om de dood van God voor te stellen, want tegelijk met Hem zou al het leven uit de schepping verdwijnen. Het is voor ons al moeilijk genoeg om te beseffen dat de Zoon van God tot zo'n toestand kon zinken. Hij Die leven gaf aan anderen, zelfs nadat ze waren gestorven, had Zichzelf in leven kunnen houden onder alle omstandigheden. Dit is zowel redelijk als Schriftuurlijk. Maar het is niet minder rationeel en geopenbaard dat Hij het recht had om te sterven, als dit Gods wil was. En dit is precies waar Hij aanspraak op maakt. Hij werd *gehoorzaam* tot de dood — zelfs de dood van het kruis!

CHRISTUS' VROEGERE HEERLIJKHEDEN

Gods Scheppend Origineel

In de Colossenzenbrief onthult Paulus de toekomstige heerlijkheden van Christus als de Verzoener van het universum (Colossenzen 1:20). Dat spreekt van tijden die nog moeten komen. Om hiertoe het nodige gewicht in de schaal te leggen wordt ons de wonderbaarlijke positie toevertrouwd die Hij in het verleden vervulde als de Zoon van Gods liefde. Hij domineert niet alleen alle ruimte, maar bezit ook de totale tijd. “Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem is alles geschapen, dat wat in de hemelen is en dat wat op de aarde is, de zichtbare en de onzichtbare [wezens], hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij soevereiniteiten, hetzij autoriteiten; het alles is door Hem en tot Hem geschapen; en *Hij is vóór allen* en allen hebben hun samenhang in Hem” (Colossenzen 1:15-17 vcv).

Hij is vóór allen. We zouden makkelijk uit dit feit kunnen afleiden dat Hij de *Eerstgeborene* van elk scheppel is, dat Hij vóór hen werd geboren. Maar dat zou, zoals gebruikelijk in ons redeneren, verkeerd zijn. De titel *Eerstgeborene* is een beeldspraak, gebruikt om de plaats en het aandeel van de eerste zoon aan te duiden die in een familie geboren wordt, maar deze wordt ook vrijelijk gebruikt om de preferente positie aan te duiden, zelfs als die niet door letterlijke geboorte tot stand komt. Dit zou ook door adoptie tot stand kunnen komen en kan ook overgaan op iemand die later geboren werd, zoals in het geval van Jozef in plaats van Ruben. Het voor-bestaan wordt niet “*bewezen*” door de plaats die Christus nu inneemt, evenmin is het nodig om dit te bewijzen. Maar dat dit aanduidt dat het waarschijnlijk is, zal iedereen toegeven. Dat het *zeker* is weten we, omdat Hij *vóór* alles (of allen) is.

Het al werd in Hem geschapen. Zoals in Adam de hele mensheid werd geschapen, zo werd Adam zelf en de rest van de schepping geschapen in Christus. Het is ons onmogelijk om voor te stellen dat de schepping er was vóór Hem, in Wie zij geschapen was. Hoe zouden Adam en het menselijk ras, tot aan Zijn geboorte, hebben kunnen bestaan in het Kind van Bethleem? En nog veel ongelooftwaardiger is het dat de rest van de schepping, die al bestond voordat Adam geschapen werd, in een Man zou bestaan Die pas vierduizend jaar na Adam op het toneel verscheen! Een ieder die werkelijk Gods Woord *gelooft*, moet zich voor Hem in aanbidding neerbuigen, niet slechts als de nederige Zoon van Maria, maar als het Kanaal van de schepping, de hoogste van al Gods schepselen.

Christus is Gods Scheppend Origineel en is zo de Creatieve Oorsprong van de rest van de schepping. Volgens het Grieks is Hij het Origineel, de Oorsprong, het Begin of het Hoofd van elk scheepsel, van elke schepping van God (Openbaring 3:14). De grondbetekenis van *arché* is OORSPRONG, en al haar verschijningsvormen kunnen worden gevonden onder dit woord in de Concordantie van de Concordantie Vertaling. In de vroegste tijden vond elke regering plaats binnen de familie, en de vader, die er de *oorsprong* van was, was een hoofd. Daardoor werd deze woordstam van toepassing op de hoogste van een klasse, zoals het Engelse *archangel* (aartsengel), evenals het *archetype* (oervorm), het patroon of origineel. Maar het patroon komt *vóór* het product, het origineel *vóór* de kopieën. Dit strookt perfect met het feit dat de hele schepping *in* Hem was. Adam was het origineel van de hele mensheid en allen hebben hun *oorsprong* in hem. Evenzo is Christus het Origineel van de schepping.

De vroegere en toekomstige heerlijkheden van Christus zijn complementair. Het Beeld van God roept alles op wat vervulling in Hem vindt als het complement van de Godheid. Zijn preferente positie is zowel op het verleden als op de toekomst gebaseerd. Als Gods Beeld is

Vanuit dit standpunt zien we van verre de grootste tragedie van de hele schepping. Hier kunnen we een glimp zien van de bodemloze afgrond van Zijn vernedering. Hier werd Hij, Die geen zonde kende, tot zonde gemaakt. Hier onderging Hij, Die als enige de wet had gehouden, de vloek van de wet: “Vervloekt is een ieder die aan het hout hangt!” In plaats van gemeenschap onderging Hij Gods vloek! In plaats van dat er vuur naar beneden komt over Zijn moordenaars, dringt het Zijn botten binnen. Tot nu toe zonder zonde, wordt Hij zonde, en, zoals het zondoffer, wordt Hij buitengesloten van Gods heilige tegenwoordigheid. In plechtige sympathie met de vreselijke duisternis waarin Zijn ziel werd gehuld, verbergt de zon, symbool van Gods licht, leven en liefde, zijn stralen totdat het werk is volbracht.

Eloi! Eloi! lema sabachthani?, wat betekent: *Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?*, geeft ons het kenmerk en suggereert de oorzaak van Christus' diepste vernedering. Zijn vervolging door de mensen en de verlaten door Zijn discipelen is een onttering, die nauwelijks noemenswaardig is in vergelijking met Zijn verlaten door de Godheid. God wilde Hem verbrijzelen en zorgde ervoor dat Hij verwond werd (Jesaja 53:10). Waarom? Omdat Hij alle anderen kan zegenen. Omdat Hij rechtvaardig kan zijn en de Rechtvaardiger van allen die geloven. Omdat God al Zijn schepselen met Zichzelf moge verzoenen. Het verlaten van Christus door God is de bron van alle redding, de wortel van alle verzoening. Dit is de dwaasheid die wijzer is dan mensen, de zwakheid die sterker is dan alles, de tentoonspreiding van liefde die elk hart zal overweldigen.

We moeten het levendige contrast, voorgesteld door de verheven positie van Christus als de gelijke van God en Zijn verlatenheid aan het kruis, niet over het hoofd zien. Hij begint zo dicht bij God als maar mogelijk is. Geen enkel scheepsel kon de Godheid naderen, behalve door Hem. In alle opzichten was Hij God, voor zover het de schepping betreft, en Hij had de (verschijnings)vorm die past bij de Allerhoogste. In de donkere uren van de kruisiging bevindt Hij

een gevoelige ziel zou martelen. Een gewoon mens zou onmogelijk méér kunnen lijden onder de beschimpingen, de spot, de schande van het kruis, dan Degene Die van de glorievolle hoogten kwam, waar zelfs de cherubs hun gezicht bedekten in Zijn aanwezigheid. Hij alleen kan het kolossale contrast beseffen, of het angstige afgrijzen voelen van het veracht worden door het uitschot van Adams ontakelde ras.

Maar de naar de mens gerichte kant van het kruis kan niet vergeleken worden met het God gerichte aspect van de vervloekte boom. De mensen waren al een tijd vijandig naar Hem. Het kruis was slechts de slotfase van een lang verloop van gebeurtenissen waarin Hij leed onder de spot en hoon van zijn volksenoten. Dit was niet het geval met de vloek die van boven kwam, toen de zoon zich terugtrok en de duisternis het schouwspel verborg voor de ogen van de stervelingen. Gedurende al Zijn voorafgaande vernederingen was Hij door de hand van God overeind gehouden. Juist op het beslissende moment van Zijn bediening, toen het duidelijk werd dat Hij verworpen was, kon Hij troost vinden in de omgang met de Vader. "Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt..." (Mattheüs 11:25).

Het moet als een vorm van ernstige ontoring op Hem hebben ingewerkt om te beseffen dat Zijn inspanningen er niet in slaagden om het ogenschijnlijke doel te behalen. Zelfs vandaag de dag, is het voor Zijn dienaren uitermate beproevend om een dergelijke zwakke respons op Gods waarheid te vinden, ondanks de kennis dat de afvalligheid onderdeel is van Gods plan. Maar Hij kon altijd een beroep doen op God en vond altijd troost in Zijn aanwezigheid. Totdat Hij aan de boom hing, was Gods glimlach Zijn voortdurende troost. Hij verzaakte Hem nooit. Hoe meer mensen zich terugtrokken, hoe dichterbij God kwam. In de natuurlijke gang van zaken zouden wij verwachten dat alle anderen zouden vluchten, maar dat God Hem zou bijstaan in de allerhoogste nood van het kruis.

Hij de Eerstgeborene van de hele schepping, en het universum, zowel wat in de hemel als op aarde is, werd in Hem geschapen. Als Gods Complement is Hij de Eerstgeborene uit de doden, en het universum, zowel in de hemel als op aarde, zal door Hem verzoend worden. Geen laatkomer op het toneel is gekwalificeerd of in staat tot het realiseren van de veel moeilijker taak van verzoening als hij niet ook de hand had in de schepping. Het ene ontkennen is het andere verwerpen. Laten we Zijn en onze God danken dat de toekomst rust in de machtige hand van Hem door Wie God in het verleden alles zo wonderbaarlijk tot stand heeft gebracht.

Eén van de wonderen van de Griekse taal is de onbepaalde werkwoordsvorm, de aorist. God heeft de wereld niet *liefgelieft*, maar *heeft haar lief*. Het is een feit, niet alleen maar een daad. Hetzelfde geldt voor de preferentie van Christus. Zijn heerlijkheden zijn permanent. Hij was, inderdaad, vóór allen. Maar, veel meer nog, Hij is vóór allen. Dit is bijna teveel voor onze taal om te (ver)dragen, want wij zijn niet gewend aan zulke verheven gedachten of zulke zuivere, verfijnde uitdrukkingen. Wanneer wij oud zijn kijken we terug op vermogens en eer die we niet langer bezitten, want we zijn schepselen in vergankelijkheid. Zelfs een president of premier moet terugtreden of gehoor geven aan de roep des doods. Zij kijken terug op de tijd toen ze verheven waren. Ja, zelfs Christus ontledigde Zichzelf voor een periode om ons te redden. Maar Hij ging niet ten onder aan vergankelijkheid, zoals dat bij ons gaat. Hij is Degene Die vóór alles was, en deze heerlijkheid is Zijn permanente bezit. Laten we Hem er niet van beroven!

Het Beeld van de onzichtbare God

Het is als *Beeld* van de onzichtbare God dat Hij de Eerstgeborene van de hele schepping is (Colossenzen 1:15). Een beeld van de Onzichtbare moet zelf zichtbaar zijn en, dientengevolge, *een deel van de schepping*. Hij is ook de “Eerstgeborene uit de doden” (Colossenzen 1:18). Dit levert ons geen enkel probleem op. Hij is niet vóór en staat niet apart van de doden. Hij was Zelf dood en Hij is de eerste die verlevendigd werd (1 Corinthiërs 15:23). Omdat de twee uitdrukkingen “Eerstgeborene der ganse schepping” en “Eerstgeborene uit de doden” in hetzelfde Schriftgedeelte voorkomen en van dezelfde grammaticale opbouw zijn, moeten ze ook volgens dezelfde lijnen geïnterpreteerd worden. God is niet slechts onzichtbaar, “God is geest” (Johannes 4:24) en is daarom ook onwaarneembaar en immaterieel (ontastbaar). De Zoon van God is de zichtbare, tastbare belichaming van de Godheid. Slechts in Hem kunnen we God zien. Alle andere afbeeldingen worden veroordeeld omdat ze vals zijn en God onteren (*vergel.* Deuteronomium 5:8).

De hele schepping was in de Zoon van Gods liefde, zoals de boom en zijn vruchten aanwezig zijn in het zaad. In Hem heeft God al het andere geschapen, want het hele universum werd in Hem geschapen. De twee voornaamste hoogtepunten in de geschiedenis van het universum zijn de schepping en de opstanding van de Zoon van God.

Absoluut gesproken is er “geen God dan Eén” (1 Corinthiërs 8:4). “... voor ons nochtans is er maar één God, *de Vader; uit wie allen zijn* ... en één Here, Jezus Christus, *door* Wie allen zijn...” (1 Corinthiërs 8:6). We hebben hier een prachtig exacte en bondige definitie van de relatie die we tot God en tot de Heer onderhouden, wat op zijn beurt, veel licht werpt op Hun onderlinge relatie. Kortom, God is de *Bron* en het *Doel* van alles; Christus is het *Kanaal* van alles. Zo wordt het altijd beschreven gevonden. Er wordt nooit beweerd dat wij *uit* Christus

de ontoring van het kruis. Het is de *wijze* waarop Hij stierf, die Hem onderdompelde in de diepste afgrond van verachtelijke ontoring en uiterste wanhoop. Sommige vormen van sterven hebben iets glorieus gekregen en roepen de bijval van mensen op. Maar het kruis werd gereserveerd voor de ergste en gemeenste criminelen. Vanuit menselijk oogpunt had de Romeinse wet geen ontrender dood dan kruisiging. Zoals er tegenwoordig de galg is, was dat het symbool van het meest schandelijke einde dat bedacht kon worden om een eind te maken aan een verachtelijke levensloop. De pijn, de openbaarheid, de ontstellende smaad gingen de ergste van de moderne executiemethoden ver te boven.

Hoever dit alles van het gedachtegoed van het Christendom afstaat blijkt uit de huidige alomtegenwoordigheid van dit afschuwelijke symbool. Trouwens, er is geen enkele reden om aan te nemen dat onze Heer aan een kruis werd gehangen, van welke soort dan ook. Het was niet meer dan een staak of paal, zonder kruisstuk. Er was niets decoratiefs aan. Maar de afbeelding van het kruis heeft de verbeelding van de massa aangegrepen. Als men ook maar enig idee had van het ermee gepaard gaande huiveringwekkende afgrijzen, dan zou het vermeden worden en in de ban gedaan als zijnde vervloekt, in plaats van zijn vorm te lenen aan sieraden als kettinghangertjes en ook kerkelijke kunst. Dit is allemaal een karikaturale aanfluiting, een belediging, voor de afschuwelijke vernedering waarvan het wordt verondersteld het teken te zijn.

De menselijke kant van de kruisiging is een tragedie die niet helemaal buiten het bereik van ons voorstellingsvermogen valt. Er zijn een aantal vergelijkingsnormen, waardoor we onszelf vertrouwd kunnen maken met een aantal aspecten ervan. Als Hij een mens als alle andere mensen zou zijn, dan zouden we mogelijk de ijzingswekkende diepten ervan kunnen peilen. Maar Hij was niet zoals de anderen. Schande is relatief. Een harde, gevoelloze bruut voelt niet eens de belediging die

de eenvoud van de goddelijke uitspraken aan te vullen.

Hij was niet zoals andere mensen in dit opzicht, en, als Hij de gezindheid van Zijn medemensen gedeeld had, zou het ongetwijfeld een reden geweest zijn voor grote trots en opschepperij. Laten we onszelf in Zijn omstandigheden verplaatsen. Alles wat we doen is goed. Nagenoeg alles wat anderen doen is verkeerd. Zouden wij een dergelijke beproeving doorstaan? In plaats van dat het ons nederig zou maken, zou het ons hoogmoedig maken. Het enige wat van onze kant zou komen is veroordeling. Juist hier schittert Zijn gezindheid. Hier is een heerlijkheid en glorie, een morele uitmuntendheid, die niet door Hem onthuld kon worden toen Hij in de (verschijnings)vorm van God was. Die heerlijke Godsverschijning was geen allesomvattende openbaring. Deze moest worden aangevuld door het traject dat Hij doorliep toen Hij in de vertoning van een mens bevonden werd. God kan, in Zijn verheven excellentie, onze harten niet bereiken. We moeten Hem zien te midden van ellende en smart. Hier is het dat Hij onze genegenheid wint door de vernedering van Zijn Gezalfde.

De dood van het kruis

De dood zelf is een vernedering, welke (verschijnings)vorm deze ook mag hebben. Die kan niet van een of andere vorm van zonde worden losgekoppeld. Veel groter nog was de schande ervan voor Hem Die niet alleen leven in Zichzelf had, maar Die de doden tot het leven had teruggeroepen. Het is duidelijk dat Zijn dood volkomen vrijwillig was. Noch de Joden, noch de Romeinen konden Hem Zijn leven afnemen. Welke schande Zijn dood Hem ook moge brengen, Hij bracht het over Zichzelf. Hij had niemand nodig om Hem te vernederen. Hij vernederde Zichzelf. Zijn dood was het gevolg van gehoorzaamheid, niet aan mensen, maar aan God.

Maar de schande van Zijn dood moet niet vergeleken worden met

komen, maar *uit* God. Christus verklaart dat Hijzelf uit God kwam (Johannes 8:42). *Alles* is uit God (Romeinen 11:36).

Maar God houdt Zich altijd met ons bezig *door* Zijn Gezalfde. De schepping begon *in* de Zoon van God en werd *door* Hem uitgevoerd. Hij heeft dezelfde plaats in de verlossing. Er bestaat geen conflict, want, terwijl de Zoon, als het Beeld van de Vader, het recht heeft om God genoemd te worden en om dezelfde eer te ontvangen als de Vader, benadrukt Hijzelf echter dat Zijn Vader groter is dan allen (Johannes 10:29) en dat Hij “de enige waarachtige God” is (Johannes 17:3). *Metaforisch*, omdat niemand ooit *God* gezien heeft, en omdat Christus Hem onthult (Johannes 1:18), zou de eniggeboren Zoon “Die aan de boezem des Vaders is” als de waarachtige God *aangeduid* mogen worden evenals Hij het “eonische leven” is (1 Johannes 5:20). Terwijl het waar is dat de Ene Die de Uitdrukking, Beeld, Ontvouwer, Afstraling en Afdruk van God is, uit de Vader is, is Hij aan de andere kant de enige weg *tot* de Vader, de enige Tussenpersoon door Wie wij God kunnen leren kennen. Vandaar dat, terwijl alles zijn oorsprong heeft in *God*, de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, alles verloopt *via* het kanaal van de Zoon. Alleen door dicht bij de taal van de Schrift te blijven, is het reëel te hopen een duidelijk begrip te verkrijgen van de relatie van de Vader tot de Zoon en van de Zoon tot de Vader.

De eonen hebben hun opzet in Christus

God beschikt over zowel tijd als ruimte. Hij schiep niet alleen het materiële universum, maar plande de hele geschiedenis ervan van het begin tot de voltooiing. Zoals bij de schepping, werkt Hij door middel van een Tussenpersoon, een (Be)middelaar, want de *opzet der*

*eonen*¹ werd gemaakt in Christus Jezus, onze Heer (Efeziërs 3:11.²) Toen Christus werd geboren in Bethlehem waren sommige eonen al verlopen. De opzet was al lang in uitvoering. Ontelbare details waren uitgewerkt en het patroon was grotendeels vastgesteld, voor zover het de aarde betreft. In feite was Zijn geboorte een van de grootste van de factoren die de opzet tot zijn vervulling zou brengen.

De titels van onze Heer en hun volgorde zijn altijd van grote betekenis. *Jezus, de Christus* is van toepassing op Zijn vermedering. *Christus Jezus* kan alleen gebruikt worden in Zijn verhoging. In de Verenigde Staten kunnen we niet spreken van Mr. Hoover als “President Hoover” en in Engeland mogen we Winston Churchill niet aanspreken als “premier”. Ze waren dat eens, maar zijn dat niet meer toen dit werd opgeschreven. Evenzo erkennen we de *huidige* macht van onze Heer, of dit nu als Profeet, Priester of Koning is, als de Gezalfde, in het Grieks: de Christus. De opzet van de eonen werd in Christus Jezus gemaakt voordat Hij Zichzelf vermederde. Dit werd niet gemaakt in de nederige handwerksman uit Nazareth, Jezus, Die ons was, opdat Hij zou afdalen naar de diepste diepten van de dood en schande omwille van onze redding.

¹Het Griekse woord *aion* betekent een lang tijdperk met een begin en een einde, waarin een bepaald wereldsysteem (of wereldorde) van toepassing is en werkt. De Bijbelvertalers vertalen het ten onrechte met *eeuwig(heid)* of *wereld*, maar soms ook met *eeuw*, wat een betere vertaling is. Het “eeuwige leven” in de Bijbel is dus het eonische leven, d.w.z. het leven tijdens de komende *eonen* (of *eeuwen*) waarin Christus als Koning op aarde zal regeren, waarin de duurzame kwaliteiten van die eon(en) kunnen worden beleefd. Het woord “eon” is feitelijk geen vertaling, maar een transliteratie van het Griekse woord wat de grondtekst gebruikt.

²Het NBG vertaalt hier onjuist met “*eeuwige voornemen*”

Deze overwegingen geven rekenschap van het feit dat, hoewel God de mens recht *gemaakt* heeft (Prediker 7:29), hij desondanks, als gevolg van zijn onvrijwillige *onderwerping aan* sterfelijkheid en ijdelheid (of vruchteloosheid) door de hand van God (*vergel.* Genesis 2:17; Romeinen 8:20,21), vastgeketend werd aan de Zonde, in de slavernij *aan de vergankelijkheid*.

De vermedering van de goddelijke Mens zou illustratief kunnen worden uitgebeeld door het gebrek aan leven te overdrijven, wat de echte oorzaak van de instandhouding van zonde is. Het was alsof Hij alleen leven had toebedeeld gekregen en alsof degenen rondom Hem rottende lijken waren. Een onverdraaglijke stank en gruwelijke beelden verzekerden Hem van de degradatie van de mensheid. De wereld waar Hij naartoe kwam was inderdaad een immens kerkhof en een langzame begrafnisstoet waarin allen meeleepen op weg naar een akelig graf. Wij doen ons best om deze schande te verbergen. We ontkennen de dood en bedekken hem met bloemen. We weigeren om ons hoofd te buigen of ons hart te verootmoedigen, zelfs wanneer de dood eindigt in feitelijke ontbinding en bederf.

Maar het sterven, het proces van doodgaan, de enige vorm van leven die wij kennen sinds Adams overtreding, was net zo weerzinwekkend voor Zijn gevoelige ziel als de ontbinding van een lichaam voor ons is. Overal om Hem heen heerste het sterven en dat was voor Hem duidelijk waarneembaar door zijn stinkend uitvloeiSEL — zonde. “Ik ben gekomen opdat jullie leven zouden hebben” vertelt Hij hen, maar hun zintuigen zijn zo ver heen dat ze niet eens beseffen dat ze stervende zijn en stinken van het walgelijke bewijs van dodelijk verval. Wanneer we eenmaal zien dat Zijn geest, vers van God, Hem overvloedig leven gaf, zodat Hij alleen sterfelijk was in de zin dat Hij *kòn sterven*, en niet in de zin dat Hij het stervensproces onderging — zoals alle andere mensen dat doen — dan hebben we de sleutel tot Zijn unieke menselijkheid gevonden en hebben we geen geloofsbelijdenissen nodig om

zonde en aftakeling, in vijandschap met God — is de juiste reden om de diepste vernedering en zelfverachting gewaar te worden.

De menselijke verdorvenheid was het overheersende “toonbeeld” van het ras, toen Christus daar lid van was. Dit is geenszins de *natuurlijke* staat ervan, noch inwendig noch uitwendig. We hebben de betekenis van het woord *natuur* zo bedorven dat we veel licht zijn kwijtgeraakt over het probleem van de zonde. De menselijke *natuur* (*physis*) is niet in gebreke. Die is niet onttaard door zonde. De werkelijke betekenis van het woord in de Schrift is *instinct*. De zonden die de mensheid aantasten zijn *tegematuurlijk* (Romeinen 1:26). De volkeren doen van nature (of instinctief) de dingen die de wet voorschrijft (Romeinen 2:14). De natuur onderwijst ons het juiste (bijv. 1 Corinthiërs 11:14), als we er maar gehoor aan geven. De natuur, of instinct, zou, net als het geweten, afgestompt kunnen worden en onderdrukt door de zonde, maar is, in zichzelf, niet zondig.

Het toonbeeld van de mensheid, dat leidt tot vernedering, is niet het resultaat van een zondige *natuur*. Evenmin bestaat de remedie daartegen uit de verstreking van een nieuwe *natuur*. Er bestaat geen Schriftgedeelte om te bewijzen dat de *natuur* van Christus anders was dan die van andere mensen. Het binnendingen van deze term is voor ons een belemmering om de waarheid te begrijpen. Het is waar dat de Joden, van nature, of in het verloop van natuurlijke voortplanting, kinderen des toorns (of verontwaardiging) werden, net als de andere volkeren (Efeziërs 2:3), maar de natuur is hier alleen maar het *kanaal*, en niet de oorzaak van zonde. De menselijke natuur, of instinct, en het menselijke geweten blijven aanwezig ondanks de zonde en als een protest tegen de zonde. Waarom zouden we deze dan ooit als inherent zondig opvatten? Dat zouden we niet moeten doen, want de zondigheid van de mens verblijft in zijn *hart* en in zijn *gezindheid* (Mattheüs 15:18,19; Romeinen 8:7). Dat ontspringt niet aan zijn natuur. En het is te wijten aan zijn sterfelijkheid, niet aan zijn geschapen essentie.

Wij werden gekozen in Christus vóór de nederwerping

Een onderdeel van Gods opzet was om ons, in Christus, te kiezen vóór de nederwerping³ van de wereld (Efeziërs 1:4). Hij was toen heilig en zonder gebrek, Gods geliefde Zoon, Die onze Redder zou worden en daarin werden wij uitgekozen om in Zijn hemelse heerlijkheden te delen. Dit punt in de tijd was lang voor Zijn nederdaling naar de aarde, en duidt de wonderbaarlijke basis van al onze zegen aan, dat in tijd ver aan de oorzaak van al onze ellende voorafgaat. De hele schepping begon *in* Hem en nu is in Hem ook onze verzoening en heerlijkheid gelegen. Wat een wonderbare genade om onszelf in Hem te vinden *voordat* zonde het universum ruïneerde! Wat een prachtig teken van onze toekomstige redding en heerlijkheid!

De nederdaling van Christus

De nederdaling van Christus wordt door Paulus kort aangehaald wanneer hij spreekt over Zijn hemelvaart. “Wat betekent dit: Hij is opgevaren, anders dan dat Hij ook *nedergedaald* is naar de lagere, aardse gewesten? Hij, die nedergedaald is, Hij is het ook, die is opgevaren ver boven alle[n] van de] hemelen, om alles tot volheid te brengen” (Efeziërs 4:9,10 gecorrigeerd NBG). Voor hen die een hemelse bestemming hebben is de nederdaling van Christus van vitaal belang. Hij is geen aardbewoner Die erop uit is om Zich een plaats toe te eigenen boven de hemelse heerscharen, waartoe Hij door geboorte of stand niet geschikt is. Hij *daalde neder* naar de aarde en steeg op naar Zijn thuisbasis toen Hij vanaf de Olijfberg uit het zicht verdween.

“De eerste mens⁴ is uit de aarde, van de aardbodem; de tweede Mens is de Heere uit den Hemel” (1 Corinthiërs 15:47). Hoe dwaas

³Het NBG vertaalt hier “grondlegging”

⁴Het gebruikte woordje voor “mens” kan zowel mens als mensheid betekenen.

is het om te redeneren aan de hand van de verslagen over de geboorte van onze Heer, dat Hij uit de aarde was! God was Zijn Vader! Hij was uit de hemel! En Hij was niet slechts een boodschapper van boven, een van de myriaden arbeiders die Gods bevelen uitvoeren, of misschien een verdwaalde zwerver, verdrongen uit de hemelse paradijselijke velden van 'een Elysium.' Hij was de *Heer* uit de hemel! We kunnen lang en vertederd kijken naar het Kind in Bethlehem, of naar de Jongeling uit Nazareth, of zelfs naar de Man in Kapernaüm en niets van Zijn hemelse status ontdekken. Slechts af en toe breekt er een glimp van hemelse heerlijkheid door in Zijn aardse bediening, zoals toen Hij voor de ogen van Zijn discipelen naar de hemel opsteeg. Hij kon deze dingen eerder niet aan hen onthullen, want omdat zij voor Zijn aardse heerlijkheden ingezet waren, zouden ze het niet begrepen hebben.

Rijk was Hij, voordat Hij Zichzelf vermederde (2 Corinthiërs 8:9). Ten behoeve van *ons* werd Hij arm. Wanneer was Hij rijk? Niet in Bethlehem, want Zijn ouders legden Hem in een voerbak. Niet in Nazareth, want Hij werkte als ambachtsman. Niet gedurende Zijn bediening, want Hij had niet eens een plaats om Zijn hoofd neer te leggen. Niet aan het kruis, want zij beroofden Hem zelfs van Zijn kleren. Op aarde was Hij arm. Hij was rijk vóór dit alles. Hij verliet Zijn hemelse stand en rijkdom om op aarde armoede te verduren. Als Hij toen geen bestaan had, hoe zou dit dan zo kunnen zijn?

De Grondlegger van de aarde

Het evangelie van de Onbesnedenheid onthult een hemelse bestemming. Hierom is er speciale aandacht voor de hemelse kant van Christus' heerlijkheden en Zijn voor-bestaan. Maar in de Besnijdenisgeschriften zijn er gedeelten die net zo nadrukkelijk zijn, hoewel deze met de aarde verbonden kunnen zijn. In Hebreëën 1:10 (NBG), waar

zonde tegenwerkte, die Hij zogenaamd zou hebben geërfd van zijn moeder Maria, maar enkel en alleen aan het goddelijke vaderschap, die Hem met een frisse en zonde-afstotende vitaliteit begiftigde, en die Hem voorgoed in leven zou hebben gehouden als Hij niet opzettelijk Zijn leven voor ons had afgelegd, zodat Hij het weer op zou nemen in de opstanding.

Er is een goddelijk contrast tussen de woorden (*verschijnings*)vorm (*morphé*, NBG: *gestalte*) en *toonbeeld* of *vertoning* (*schêma*) in deze passage. Het wordt gewoonlijk zo uitgelegd dat *vertoning* het *uiterlijke* is en *toevallig*, terwijl *gestalte* of (*verschijnings*)vorm het *innerlijke* is en *wezenlijk*. We hebben de ongegrondheid hiervan gezien. De (verschijnings)vorm is de buitenkant en heeft in geen geval de binnenkant aan te duiden. Christus was niet de (verschijnings)vorm van Zichzelf, maar van een Ander. Een dergelijk onderscheid heeft hoe dan ook geen plaats in deze passage. Een toonbeeld is eerder een tijdelijke en speciale aard van een (verschijnings)vorm. Dit wordt duidelijk uit de enige andere keer waar het voorkomt: "Want het toonbeeld van deze wereld is bezig te verdwijnen" (1 Corinthiërs 7:31). De huidige verschijningsvorm van de wereld is abnormaal, vluchtig en vergankelijk. En zo is het ook met de mensheid. Haar huidige toonbeeld is vernederend en aftakelend, maar is, zoals alle toonbeelden (en mode-verschijnenselen),¹⁴ aan verandering onderhevig.

Nu komen we bij de kern van ons onderwerp — de vernedering. *Terwijl Hij werd bevonden in de vertoning van een mens*, vernederde Hij Zichzelf. Een mens zijn is op zichzelf genomen geen oorzaak van vernedering. De dag nadert dat het de reden zal zijn voor uitbundige vreugde. Maar bevonden te worden in de verschijningsvorm waarin de mensheid zich nu bevindt, haar huidige toonbeeld — verzonken in

¹⁴In het Engels staat er voor (*verschijnings*)vorm of *gestalte* het woord *form* en voor *toonbeeld* of *vertoning* het woord *fashion*, dat wij kennen als *mode* en dat is altijd een tijdelijke, uiterlijke vertoningsvorm.

We moeten niet vergeten dat, aan het begin van het ras, Adam werd geformeerd uit de aardbodem voordat de adem van de levenden werd toegevoegd om zijn lichaam levend te maken. Toen de geest werd toegevoegd, had dit geen invloed op zijn afmeting of vorm. Het maakte hem alleen maar *levend*. Dat is de functie van de geest. Hij verstrekt leven. De binnenkomst van zonde introduceerde de dood. De mensheid werd een stervend ras. De geest verblijft maar een beperkt aantal jaren in de leden ervan. De zonde werd in stand gehouden door de overdracht van het sterven. Zoiets zou het geval zijn geweest bij Christus, als Hij een “*werkelijk*” mens geweest was en een menselijke vader had gehad. In plaats daarvan gaf de geest Hem *leven, overvloedig leven*.

Hier is het fundamentele verschil tussen Christus en andere mensen. Hun vitaliteit is begrensd. Hun leven is een stervensproces. Dit is wat hen tot zondaars maakt. Zonde is geen subtiel, onbekend principe dat op mysterieuze wijze overgaat van ouder op kind. Het is het bijproduct van het proces van de dood (Romeinen 5:12; 1 Corinthiërs 15:56). Dit is wat wij overerven. Dit is wat ons allemaal tot zondaars maakt. Als onze Heer Zijn geest door menselijke verwekking had ontvangen, zou Zijn leven ook een stervensproces zijn geweest en zou dat in een natuurlijke dood hebben kunnen eindigen, en zou Hij, als gevolg daarvan, gedwongen zijn te zondigen. Maar, God zij dank, gaf de geest die Hij ontving Hem *leven* — overvloedig leven — zodat de dood in Hem niet (in)werkte en zonde in Hem geen wortel kon schieten. Zonde kan alleen gedijen in mensen die stervende zijn.

Laat ons dan eerbiedig erkennen dat Christus werd gemaakt in de *gelijkenis* van de mensheid. Hij was niet alleen maar vlekkeloos en onbezoodeld in Zijn daden. Het was niet zo dat Hij erin slaagde om de universele neiging tot zondigen, die de mensheid kwelt, te overwinnen; maar dat Hij zo’n neiging niet had om te overwinnen. Dit was niet te wijten aan een of andere speciale, wonderbaarlijke ingreep, die de

het over de Zoon gaat, lezen we:

“Gij, Here, hebt in den beginne de aarde gegrondvest, en de hemelen zijn het werk uwer handen. . .”

Hier is het geen kwestie van *Zijn bestaan*, maar van *het bestaan van al het andere* door Hem! Wie zou kunnen volhouden dat Hij zowel de hemelen als de aarde heeft voortgebracht voordat Hijzelf bestond?

De Zoon maakt de eonen

Zelfs in de Besnijden geschriften wordt de Zoon erkend als de Ene door Wie God de eonen maakte (Hebreeën 1:2). Hebreeën staat op een veel hoger niveau dan de voorgaande brieven aan de Besnidenis en houdt zich bezig met een *nieuw* verbond met *betere* beloften. Daarom wordt onze Heer voorgesteld als de Zoon, aan Wie alles is toebedeeld, de Afstraling van Gods heerlijkheid en het Embleem van Zijn aanname (Hebreeën 1:2,3). De eonen liepen hun koers lang voordat onze Heer van de hemel afdaalde om voor ons te sterven. Zijn bestaan kan niet betwijfeld worden bij hun aanvang, net zoals er ook geen twijfel bestaat over Zijn aanwezigheid bij het begin van de schepping.

Zijn excursies vanaf de eonische dagen

Niet alleen werd Christus’ geboorte in Bethlehem verzekerd door de profet Micha (5:1), maar Zijn voorafgaande verschijningen worden duidelijk benadrukt. Hetzelfde woord wordt gebruikt voor Zijn geboorte als voor Zijn *eerdere excursies*.⁵ Als Zijn komst in Bethlehem slechts een verzekering was, dan ook Zijn eerdere excursies. Maar als dat latere voorval een echte gebeurtenis was, dan moet dat ook

⁵ vgl. sv: uit ... voortkomen, uitgangen; (Het NBG heeft inconsistent: uit ... voortkomen, oorsprong)

met de eerdere het geval zijn. Het waren geen *voorzeggingen*, maar uitstapjes, *excursies* ondernomen vanuit de hemel. De stam *tza* komt meer dan 1100 keer voor en wordt weergegeven door meer dan vijftig woorden in de “*Authorized Version*”, maar nooit door iets wat ook maar enigszins in de buurt komt van *vertellen* of *voorzegging*. Hij verscheen meer dan eens, zoals aan Adam en aan Abraham en aan Mozes. De profeet spreekt hier allemaal over. Vandaar dat het een meervoud is in het Hebreeuws — *excursies*.

Johannes’ getuigenis over Christus’ voor-bestaan

Het is als de *Zoon* dat er het meest naar onze Heer wordt verwezen voordat Hij naar de aarde afdaalde, vandaar dat we zien dat Johannes’ verslag, in tegenstelling tot die van Mattheüs, Marcus en Lucas, spreekt van Zijn voor-bestaan. Wanneer we verwijzen naar Zijn eerdere heerlijkheden, willen we niet het idee overbrengen dat Hij werd beperkt tot die welke Hem daarna toebehoren als de Christus, de Messias van Israël, maar dat deze heerlijkheden inherent aan Hem waren vóór Zijn bediening aan de mensheid als een Mens. Zijn nederdaling tot in een menselijke (verschijnings)vorm was vernederend, en Hij paste Zich aan deze lagere status aan door Zichzelf te bekleeden met lagere waardigheden. In Mattheüs wordt Hij als de Koning van Israël gepresenteerd, in Marcus als de Dienstknecht van Jahweh en in Lucas als de Zoon des Mensen. Dit alles is beperkt tot de eonen en tot de aarde, vandaar dat Zijn eerdere en hogere waardigheden nauwelijks binnen het blikveld komen.

Maar in Johannes is Hij de Zoon van *God*. Met als gevolg dat er zo nu en dan stralen van Zijn oorspronkelijke vermogens door de wolken breken en we een glimp opvangen van Zijn eerdere heerlijkheden, die de Zijne waren voordat Hij Zich verwaardigde om een Mens te worden. Een ieder die zich beperkt tot de eerste drie, synoptische verslagen van

zijn aan hun context en de feiten. Hij wordt vaak een “Mens” genoemd. Het zou onverdraaglijke muggenzifterij worden als de Schriften steeds verschillen zou herhalen die geen betrekking hebben op het behandelde onderwerp. Maar wanneer juist het onderwerp van Zijn relatie tot het ras ter sprake komt, — zoals in dit tekstgedeelte, — dan is de taal uiterst precies. Dan leren we dat Hij in de *gelijkenis* van de mensheid kwam en in Zijn *vertoning* als een mens werd bevonden (Filippenzen 2:7).

Christus is de (*Be*)*middeelaar* die de mensheid verbindt met zijn Schepper, zodat Hij noch mens, noch God is in *absolute* zin, maar in *relatieve* zin is Hij beide. De combinatie is niet die van twee vreemde *naturen*, die nooit kunnen worden geharmoniseerd, maar die van lichaam en geest, wat dezelfde elementen zijn die zich volmaakt verenigen om de zielen van alle andere mensen te vormen. Zijn menselijkheid bestaat uit een lichaam, afstammend van Adam door de maagd Maria, Zijn menselijke moeder. Zijn goddelijkheid bestaat uit een verlevendigende geest, direct van God. Deze twee versmelten moeiteloos om een uniek Mens te maken en een ongeëvenaarde God — de onovertroffen Mens en de eniggeboren God (*vergel.* Johannes 1:18).

Dat Zijn verwekking door heilige geest niet een zodanige invloed had op Zijn fysieke gedaante dat die openlijk afweek van andere mensen, is vanzelfsprekend. Zelfs toen de Joden wisten dat Hij er aanspraak op maakte Gods Zoon te zijn, konden velen niets zien dat dit tastbaar maakte, op zijn best hielden zij Hem voor een profeet. Zijn goddelijkheid lag niet voor de hand, want Zijn (verschijnings)vorm was die van een slaaf. Hij was zo hetzelfde als andere mensen dat zij Hem louter voor een gewone man hielden. Hoe komt het dat de geest, waaraan Hij Zijn leven dankte, Zijn fysieke uiterlijk niet veranderde en Hem zo bovenmenselijk maakte dat de wereld dit zou kunnen herkennen?

Zijn vernedering

De vernedering van Christus is de tweede stap in Zijn nederdaling van goddelijke gelijkheid naar ongeëvenaarde schande. Dit moet niet verward worden met Zijn *kenōsis*, Zijn Zelf-ontlediging. Die vond plaats vóór Zijn vernedering en leidde tot Zijn komst in de gelijkenis van een mens. Het was pas nadat Hij in Zijn vertoning als een mens werd bevonden, dat Hij Zichzelf vernederde. Beide worden door dezelfde gezindheid aangestuurd. Hij weigerde Zichzelf te verheffen en zoekt het welzijn van anderen. Maar louter het feit van menswording is niet persé vernederend. Los van zonde is de mensheid, gemaakt in het beeld van God, een edel ras. Het is niet oneervol om mens te zijn.

De theologen van de Reformatie, zowel als meer moderne schrijvers, zijn zeer stellig over de *waarachtige* menselijkheid van Christus. Keer op keer worden we gewaarschuwd dat Hij een *werkelijk* Mens was. Dat herinnert ons aan het tegenovergestelde uiterste van hen die er op staan dat Hij *waarachtig* God is. Wanneer ze dan proberen de *werkelijke* Mens met de *waarachtige* God te combineren door middel van de twee *naturen*, belanden ze ergens ver buiten de Bijbel, want een dergelijk wangedrocht is binnen haar kaften niet te vinden. Niemand weet helemaal zeker wat *waarachtig* en *werkelijk* betekenen in dit verband. Echter, aangezien het het toppunt van ketterij lijkt te zijn om iets anders te geloven, bewaren de meesten van ons de rust en de lieve vrede door twijfelachtig instemmend te knikken.

Als de term “werkelijk” impliceert dat Hij precies hetzelfde is als andere mensen, dan ontken ik dat met klem. Zijn geest kwam van God, en verschilde radicaal van die van de anderen. Dat Hij in alle dingen *als* Zijn broeders was (Hebreeën 2:17), refereert naar Zijn vermogen om te lijden en de daaruit voortvloeiende sympathie voor hen die beproefd worden. Zulke uitdrukkingen moeten ondergeschikt

Zijn loopbaan zou het vergeven kunnen worden wanneer hij niet onder de indruk is van Zijn eerdere machtspositie, aangezien deze zich er niet mee bezighouden. Maar niemand die het verslag van Johannes leest kan de veelvuldige toespelingen op Zijn voorbestaan missen en er daar wel onder de indruk van komen alsook van Zijn rijke heerlijkheden, dit in contrast met de armzalige plaats die Hij onder de mensen innam.

“... de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was”

In het zeventiende hoofdstuk van het verslag van Johannes worden we meegenomen naar het heilige der heiligen. De Zoon spreekt tot Zijn Vader en ons wordt toegestaan te luisteren naar de diepe intimiteit van Hun liefde. De Zoon heeft de Vader verheerlijkt op aarde en het werk beëindigd dat Hem gegeven was. Nu vraagt Hij of Hem *de heerlijkheid* mag worden gegeven *die Hij bij de Vader had, voordat de wereld was* (Johannes 17:5). Dat is op zich een klein verzoek, want Hij had Zijn heerlijkheid afgelegd om Zijn aardse missie te kunnen vervullen. We mogen er zeker van zijn dat aan Zijn verzoek voldaan zal worden en nog veel meer, want Hij heeft aan het voorgaande al de waarde toegevoegd van Zijn bemiddelende vernedering, lijden en vreselijke dood.

Er is een beklagenswaardige poging gedaan om deze passage te vernielen door het woordje *bij* uit te leggen als het equivalent van *tevoren bepaald door, of voorbereid* door de Vader. Maar het *bij* is letterlijk NAAST en kan de betekenis van *tevoren bepaald, of voorbereid door* niet aannemen. Het Griekse woord *para*, NAAST, komt tien keer voor in Johannes, gebruikt met de derde naamval. Deze zijn: “en zij bleven die dag *bij* Hem” (1:40); “Toen dan de Samaritanen tot Hem kwamen, verzochten zij Hem *bij* hen te blijven” (4:40); “Ik spreek uit wat Ik gezien heb *bij* de Vader en dan doet ú wat ge gehoord hebt *bij* úw vader!” (8:38); “de Geest der waarheid ... Hij blijft *bij* u” (14:17);

“en Wij zullen tot hem komen en *bij* hem wonen” (14:23); “terwijl Ik nog *bij* u verblijf” (14:25); “verheerlijkt Gij Mij, Vader, *bij* Uzelf met de heerlijkheid, die Ik *bij* U had, eer de wereld was” (17:5); “En *bij* het kruis van Jezus stonden...” (19:25). De betekenis van *naast* is overduidelijk in al deze verzen en zou in de vertaling gebruikt zijn als het idioom dit toegestaan had. Christus had een heerlijkheid, een glorie, voordat de wereld bestond, *naast* of *aan de zijde* van de Vader.

“Eer Abraham was, ben Ik”

Sommige Joden die in onze Heer geloofden, ontkenen Zijn voorbestaan (Johannes 8:31-59). Hij zei tot hen: “Als gij in Mijn woord blijft, zijt gij waarlijk discipelen van Mij en gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken” (Johannes 8:31,32). Maar ze verwierpen het onmiddellijk en beroemden zich op hun vleselijke relatie met Abraham. Door hun daden demonstreerden ze eerder dat de Tegenstander hun vader was (8:40) dan Abraham, die God *geloofde* en met Hem wandelde.

Wat vooral hun woede aanwakkerde waren Zijn woorden over Abraham, alsof Hij de aartsvader Zelf had gezien. “De Joden dan zeiden tot Hem: Gij zijt nog geen vijftig jaar en hebt Gij Abraham gezien? Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Eer Abraham was, ben Ik” (8:57,58). Hier wordt de zaak van Christus’ voorbestaan zo duidelijk gepresenteerd, als maar mogelijk is. De afvallige Joden stonden erop dat Hij niet bestond in de tijd van Abraham. Zij waren er zeker van dat Zijn bestaan niet verder terug ging dan vijftig jaar. Hij echter verzekerde hen kalm dat dat teruggaat tot vóór Abraham, op zijn minst meer dan tweeduizend jaar. En, in plaats van Zijn bestaan te beperken tot die tijd, en te zeggen “was Ik”, opent Hij de deur naar onbekende vergezichten in het verleden, door te zeggen “ben Ik”.

Geloofden ze Hem? Namen ze Hem aan? Zijn daden bewezen

Evenzo: “De eerste mens was uit de aarde, van bodem-stof; de tweede Mens is de Heere uit den Hemel” (1 Cor. 15:47, *vergel.* Statenvertaling). Adam was niet helemaal aardbodem-stof. God gaf hem de adem van de levenden. Evenzo is het met zijn nakomelingen. Deze zijden van de bodem, hoewel ze de lucht van de hemel inademen. Hetzelfde bij de tweede Mens. Zijn lichaam was van bodemmateriaal, zoals dat van de andere mensen. Maar Zijn persoonlijkheid is niet te herleiden tot de aardbodem, zoals die van ons. Hij was in de hemelen en kwam naar beneden. Hij is een hemeling.

Dit alles, hoewel het voorkomt in een passage over opstanding, heeft te maken met Zijn vleeswording, Zijn menselijkheid, voordat Hij werd opgewekt. Toen was Hij de Heer uit de hemel en een levende Geest. Hij was veruit superieur aan Adam. Ze staan niet op hetzelfde niveau. Adam deelde de dood mee aan zichzelf en aan zijn nageslacht. De laatste Adam herstelde het leven aan de doden die Hem ontmoetten gedurende Zijn aardse bediening en zal dit aan allen verstreken die in de eerste Adam sterven.

Samengevat: De verwekking van Christus door de heilige geest van God is de oorzaak van Zijn goddelijkheid en de sleutel tot Zijn menselijkheid. In de mensheid werken geest en vlees op natuurlijke wijze samen om leven en gewaarwording te produceren, *wat ziel is*.¹³ Net zo werkte Zijn goddelijke geest op natuurlijke wijze in op Zijn menselijke lichaam om Hem te maken tot wat Hij is. Te staan op nietszeggende, onschriftuurlijke uitdrukkingen, zoals “een *werkelijk* Mens” en “*waarachtig* God” is slechts een maskering van onwetendheid. Hij is *niet* hetzelfde als andere mensen. Hij is *niet* hetzelfde als God. Hij is hun (*Be)middelaar*. Hij heeft een goddelijke geest en een menselijk lichaam. Zijn vlees kwam via Maria en David en Abraham en Adam. Zijn geest kwam van God.

¹³Zie andere artikelen zoals: “What is the soul?”, “What is death?” en “What is spirit?” voor de onderbouwing van deze korte bewering.

De vagere, maar toch aanschouwelijke taal van de Hebreeuwse ziener suggereert een illustratie van deze vitale vereniging (*vergel.* Jesaja 11:1 SV):

“En er zal een rijste [*nwijgje, takje*] voortkomen uit de tronk van Isai en een scheut [*ent*] [van]uit zijn wortel zal vrucht dragen.”

Het takje is de natuurlijke groei vanuit de stam, of boomstronk, van Davids vader, net zoals het vlees van Christus van hem kwam door natuurlijke afstamming. De Ent, of Loot, is echter abnormaal. Die wordt niet van Isai genomen, maar van zijn wortel. Die groeit niet uit hem, maar wordt op hem geënt. Toch verbindt de ent zich volmaakt met de stam ervan. Hij deelt het leven met de stam, maar de vorm en soort vrucht komt uit de ent, en niet uit de stam. Zo verenigen zich vlees en geest in Christus, maar de geest domineert het vlees en bepaalt de rijke kwaliteit van Zijn woorden en daden.

De menselijkheid van Christus wordt het beste geleerd door een vergelijking met Adam, vanuit wie de gehele mensheid voortkomt. Dit doet Paulus in zijn eerste brief aan de Corinthiërs (15:45) “De eerste mens, Adam, *werd* een levende ziel; de laatste Adam een levendige geest.” De taal is nadrukkelijk figuratief. Adam was niet verstoken van een lichaam en een geest, maar deze worden gedomineerd door zijn ziel. Mensen zijn vandaag de dag ziels, worden beheerst door hun gevoelens. In contrast hiermee was de laatste Adam een Geest. We weten dat Hij ook vlees had en een ziel. Hij sprak over beide. Maar deze waren ondergeschikt aan Zijn geest. Vandaar dat Hij een Geest wordt genoemd, hoewel Hij dat met klem ontkende na Zijn opstanding, toen Hij meer op een geest leek dan voor Zijn dood. Andere mensen ontvangen pas een geest wanneer zij ademhalen bij de geboorte. Hij werd verwekt door de heilige geest van God (Lucas 1:35).

dat Hij een echte zoon van Abraham was. Hij bewaarde Gods woord, zoals Abraham deed. Maar Hij ontmaskerde ook hun schijnheiligheid en ongelooft. In plaats van aan Zijn voeten te vallen en Abrahams Heer te aanbidden, rapen ze stenen op om naar Hem te werpen. Laten we niet zoals deze Joden zijn! Onze schuld zou vele malen groter zijn dan die van hen, want wij hebben licht ontvangen dat zij nooit hadden. Wij hoeven geen letterlijke stenen op te rapen om Hem te doden, maar wij doen iets veel ergers wanneer we Zijn oorspronkelijke waardigheden ontkennen.

Wat was vóór Abraham? Er wordt gesuggereerd dat onze Heer *gekozen* werd voor Abrahams dag. Zeker. Maar het woord *ben of zijn* is absoluut niet hetzelfde als *kiezen*. In een vertaling kunt u nooit *kiezen* gebruiken in de plaats van *zijn*. Dat zou nooit gedaan mogen worden, tenzij het ons doel is om het Woord van God te corrumperen. Laat een ieder het uitproberen en overtuigd worden. Zei Johannes de Doper “Ik kies de Christus niet” (Johannes 1:20)? Zei onze Heer “Ik kies het brood des levens” (Johannes 6:35)? *Koos* Hij het licht der wereld (8:12), of de deur der schapen (10:7), of de goede herder (10:11), de opstanding (11:25), de ware wijnstok (15:1)? Natuurlijk niet. Hij *is* dit allemaal en wee degene die probeert Hem ervan te beroven, of te ontkennen dat eer Abraham er was, Hij *is*! Wij zouden zeggen Hij *was*. Maar dit wordt al uitgedrukt door het woordje “*eer*”. En het duidt er niet op dat Hij er *was* en er nu niet meer is, maar dat Hij doorgaat er te zijn.

“Het brood dat uit de hemel nedergedaald is”

Het manna in de woestijn was een type van Christus. Net als dat van boven afdaalde, zo kwam Hij uit de hemel. Hij is het Brood dat uit de hemel neerdaalt (Johannes 6:58). Maar zelfs de discipelen vonden dit een moeilijk woord en mopperden onder elkaar. Heeft Hij het aan hen uitgelegd, met te zeggen dat Hij niet bedoelde dat Hij werkelijk van boven naar beneden was gekomen? Dat zou hen ervan weerhouden hebben om Hem te verlaten en we mogen er zeker van zijn dat Zijn hart naar hen hunkerde en Hij alles deed wat Hij kon om hen bij Zich te houden. In plaats daarvan herhaalde Hij de gedachte in duidelijker bewoording en zij verlieten Hem.

“waar Hij tevoren was”

“Wat dan, indien gij de Zoon des mensen daarheen *zaagt opvaren*, waar Hij *tevoren* was?” (Johannes 6:62 NBG). Wanneer steeg Hij op naar de hemel? Na Zijn opstanding zei onze Heer tot Maria: “Raak Mij niet aan, want Ik ben nog *niet opgevaren* naar de Vader; maar ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik *vaar op* naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God” (Johannes 20:17). Was dit dan niet naar de hemel? En veertig dagen later “werd Hij opgenomen, terwijl zij het zagen, en een wolk ontrok Hem aan hun ogen ... Deze Jezus, die van u opgenomen is ^{nb} *in de hemel*, zal op dezelfde wijze wederkomen” (Handelingen 1:9-11). Tóen *zagen* zij Hem opstijgen, en niet toen Hij werd opgewekt uit de dood, maar later zagen zij Hem naar de plaats gaan waar Hij *tevoren*, *vroeger* geweest was.

Hoe zou Hij het nog duidelijker kunnen stellen? Bij Zijn hemelvaart ging Hij niet naar een plaats die Hem onbekend was, een gebied dat Hij nog nooit gezien had. Maar Hij keerde terug naar een plaats en een positie die Hij al eerder had ingenomen, voordat Hij Zijn heerlijkheid aflegde en tot het niveau van de mensheid op aarde afzonk. Zijn

vlees als de menselijke geest die wij hebben dat kan doen.

De verschillen tussen Hem en ons zijn allemaal verbonden met de geest. Merk op hoe kort de apostel het over Zijn menselijke kant heeft. Hij is, naar het vlees, uit het zaad van David. Verdere uitleg is niet nodig en niet gewenst. Maar wanneer het Zijn geest betreft, worden ons aanwijzingen gegeven van de grote, onderscheidende kwaliteiten die zich laten gelden. Hij is aangeduid als Zoon van God *met kracht*, of, zoals wij gewend zijn het te zeggen: Hij is *krachtig* aangeduid (aangewezen) als Zoon van God. De menselijke geest is zwak en wordt vernietigd door zonde en dood. Ieder mens die in deze wereld is zo’n slaaf van de zonde, dat zijn leven niet meer is dan een talmend sterven. In contrast hiermee, maakte de geest die Hem gegeven werd, Hem *krachtig* en *heilig*. De laatste kwaliteit wordt benadrukt door het gebruik van het Hebreeuwse idioom — de geest van heiligheid — Zijn *heilige* geest.

De menselijke geest gaat ten onder in sterven. De geest van Christus herstelt leven. Er kan geen groter bewijs bestaan dat Hij de Zoon van God is, dat de Zijne een krachtige en heilige geest is, dan in het tegenwerken van de gevolgen van zwakheid en zonde, door de opwekking van doden. Een voorganger besloot eens de begrafenistoelagen van onze Heer te bestuderen, om die van hemzelf te verbeteren. Maar hij kon er geen enkele vinden! Tot aan Zijn Eigen dood kunnen we onze Heer niet in de aanwezigheid van de dood vinden, behalve als haar overwinnaar. Hij deelde de intense vitaliteit, die Hem door God toegedeeld was, door de doden tot het leven terug te roepen. Het kleine meisje, de zoon van de weduwe en Lazarus, allen erkenden de kracht van Zijn heilige geest, die Hem onderscheidde van heel de mensheid. Zijn geest maakte Hem tot de Zoon van God. Hierop is al het andere gebaseerd. Het is van vitaal belang. Het is essentieel.

Sommigen verwonderen zich er misschien over dat hierover in de Schrift geen duidelijke verklaring lijkt te bestaan. Laat hen liever verbaasd zijn dat er geen aandacht wordt besteed aan die welke er daar wel gegeven wordt. En die staat precies daar waar we dat zouden verwachten: in de aanhef van Paulus' brief aan de Romeinen (1:3,4). Op het moment waarop hij de Zoon noemt, stopt hij het betoog om een heldere, overtuigende en bevredigende uitleg te geven van de vleeswording. We lezen letterlijk: "... omtrent Zijn Zoon; Degene uit [het] zaad van David voortkomend naar het vlees, Die wordt aangeduid Zoon van God [te zijn] in kracht, overeenkomstig [de] geest van heiligheid, door opstanding van doden..." (De Statenvertaling is ook correct, het NBG vertaalt het hier onjuist.¹²) Zijn "persoonlijkheid" is verdeeld in twee elementen: vlees en geest. Zijn vlees komt van David, Zijn zeer heilige geest komt van God. Zijn ziel was het resultaat van hun beider verbintenissen.

Alleen Zijn ziel is samengesteld (of complex) . Hij heeft geen goddelijk lichaam en goddelijke geest én een menselijk lichaam en menselijke geest, samengevoegd tot één. Zijn lichaam was niet goddelijk. Hij had een geest die bovenmenselijk was. De veronderstelde moeilijkheden, verbonden met de versmelting van de twee uiteenliggende elementen, zijn voornamelijk denkbeeldig. Zodra we eenmaal zien dat de vereniging in Zijn *ziel* wordt gevonden, welke de zetel van het bewustzijn is, van de emotie en de ervaringen, wordt alles duidelijk. De zielen van de gehele mensheid zijn het product van deze twee elementen: vlees en geest. Onze eigen ziel, onze eigen gewaarwording, is het effect van lichaam en ademhaling, net zoals bij Adam, toen hij geschapen werd (*vergl.* Genesis 2:7 sv). Het verschil tussen de Zoon van God en andere mensen ligt niet in het aantal of de naam van de onderdelen waaruit ze bestaan, maar in de geest die Hij ontving bij Zijn verwekking. De goddelijke geest kan net zo goed inwerken op

¹²De NBG vertaalt namelijk alsof het bewijs Gods Zoon te zijn geleverd wordt door Christus' eigen opstanding. Dit is onjuist. Het bewijs wordt geleverd door de doden die Christus Zelf opwekte!

geëigende plaats was niet hier beneden, tussen de afgetakelde restanten van de schepping, maar hoog boven de hemelse heerscharen, op de troon van het universum. Zij zouden Degene Die Zich tot hun niveau had vernederd om hen tot God terug te brengen, aanbeden moeten hebben. Zij hadden verheugd moeten zijn dat Zijn degradatie slechts tijdelijk was en dat Hij opnieuw over de heerlijkheden zou beschikken die Hij afgelegd had.

“Die uit de hemel nedergedaald is”

“De eerste mens is uit de aarde, stoffelijk [van de aardbodem]; de tweede Mens is de Heere uit den Hemel” (*vergel.* 1 Corinthiërs 15:47, s.v.). Hij is de Hemelse, Wiens beeld wij eens zullen dragen. Zo wordt Hij ook voorgesteld in het evangelie van Johannes. Als Nicodemus over de *aardse* dingen niet gelovend kon zijn, hoe zou hij dan geloven wanneer onze Heer zou spreken over het *hemelse*? En dan vertelt Hij hem: “En niemand is opgevaren naar de hemel, behalve Hij die uit de hemel nedergedaald is” (Johannes 3:12,13). “Hij Die van boven komt, is boven allen; hij die uit de aarde is, is uit de aarde en spreekt uit de aarde. Hij Die uit de hemel komt, is boven allen; wat Hij ziet en hoort, dat is Hij getuigend” (Johannes 3:31,32).

Als het ware Brood uit de hemel, werd Hij door het manna voorafgeschaduwd. Dit kwam niet uit de bodem voort, zoals gebruikelijk is bij het menselijk voedsel, maar kwam van boven naar beneden. Evenzo is “het Brood van God” Hij Die neerdaalt uit de hemel (Johannes 6:33). Hij zei: “Ik ben van de hemel nedergedaald” (Johannes 6:38,41,42,50,51,58). Zowel het manna als Christus daalden letterlijk neer vanuit de hemel. Hierin *lijken* ze op elkaar. Het contrast zit niet in hun oorsprong, maar in hun karakter en het soort leven dat zij mededelen. Het contrast tussen aards en hemels is letterlijk.

De vertaling “bereid” faalt in het volledig overbrengen van wat er wordt aangeduid. Het lichaam dat Hij aannam had het karakter van een *instrument*, met opzet ontworpen om te worden geofferd. Het menselijk lichaam is hiertoe speciaal aangepast, vandaar dat Hij in de gelijkenis van de mensheid werd gevonden. Uitdrukkingen zoals deze en die welke Hem beschrijft als “bevonden wordend in *een toonbeeld als een mens* (Filippenzen 2:8) bevestigen het feit dat het menselijke element in Zijn constitutie bestond in Zijn lichaam, Zijn vlees, datgene dat de (verschijnings)vorm en tastbare gelijkenis heeft van de mensheid.

Dit proces bevestigt en benadrukt de feiten van mijn bevindingen. Bijna alle theorieën over de *kenōsis* vereisen een soort van een bepaalde verbinding tussen de (verschijnings)vorm van God en die van een slaaf, zodat er een overdracht mogelijk kan zijn van attributen, of kracht, of heerlijkheid, of *natuur*, of wat dan ook — niemand lijkt zeker te weten wat. Maar er is hiervoor geen enkele grond. De maagd Maria was een heel nieuw element in Zijn nieuwe (verschijnings)vorm. De geest van God, Zijn Vader, wordt niet met Zijn vorige (verschijnings)vorm geïdentificeerd. Er is een volledige breuk, behalve in eigenheid. Dit zou zou analoog kunnen worden voorgesteld door dood en opstanding, hoewel we absoluut niet willen impliceren dat het dit was. Het lichaam ontbindt in de dood. Andere elementen zullen het opgewekte gestel uitmaken. Slechts de persoonlijkheid blijft bestaan.

Er is geen dubbele *natuur*, het ene een overblijfsel van Zijn vorige (verschijnings)vorm en de andere verworven door afstamming van Adam. De *kenōsis* ontkent dit eerder dan dat het dat ondersteunt. Het is een zinloze speculatie, gebaseerd op een misvatting. De overdracht van persoonlijkheid creëert niet zo’n wangedrocht. Het is redelijk, verstandig en Schriftuurlijk. Christus kon spreken over Zijn positie bij de Vader, voor de wereld bestond, zonder te impliceren dat Zijn menselijke lichaam daarbij betrokken was.

wat Hij deed. Maar zij die Zijn (verschijnings)vorm zagen ontdekten geen aanwijzing van Zijn goddelijke opdracht in Zijn fysieke toestand. Hij leek op andere mensen, verkocht, en buiten hun eigen wil om onderworpen aan krachten buiten henzelf.

De vleeswording

Sommigen zullen zich misschien afvragen: Hoe voltrok zich de *kenōsis*? We weten dat Hij, tijdens dit proces, in de gelijkenis van de mensheid werd bevonden. Niets van de (verschijnings)vorm van God werd overgedragen. Zijn "Zelf" of persoonlijkheid verlaat de heerlijke (verschijnings)vorm en vestigt zich in een fysiek lichaam, *aangepast* aan Zijn missie. Zoals bij alle mensen, kwam Zijn lichaam van Adam door Zijn moeder, maar in tegenstelling tot hen, kwam Zijn geest niet door de eerste mens en zijn nageslacht, maar direct van God Zelf.

In plaats van hun aandacht te beperken tot de *kenōsis*, hadden theologen zich veel zinvoller bezig kunnen houden met de *katarisis*, de aanpassing of het geschikt maken van Christus' lichaam. Welk lichaam Hij ook had vóór de vleeswording, het is vanzelfsprekend dat het niet geschikt was voor het grote doel waarvoor Hij kwam. Het was niet sterfelijk. Het kon niet sterven. Hij had een lichaam nodig, niet sterfelijk in de zin van stervende, maar sterfelijk in de zin van dood kunnen gaan. Hij moet het grote Antitype zijn van alle offers. Vandaar dat we lezen (Hebreeën 10:5-7):

"Slachtoffer en offergave hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij een lichaam bereid (geschikt gemaakt); in brandoffers en zondoffers hebt Gij geen welbehagen gehad.

Toen zeide Ik: zie, hier ben Ik —
in de boekrol staat van Mij geschreven —
om uw wil, o God, te doen."

DE KENŌSIS VAN CHRISTUS

Het ultieme voorbeeld van zelfvernedering dat de Schrift ons toont is het afdalen van Christus uit de (verschijnings)vorm van God tot de dood aan het kruis, van het toppunt van hemelse heerlijkheid tot de diepste diepte van aardse ontluistering. Wij worden ertoe opgeroepen om ons Zijn nederige gezindheid eigen te maken, die zo tegengesteld is aan onze eigen ambities en zo het tegendeel van de geest van de wereld om ons heen, opdat we Hem kunnen navolgen in toewijding aan het welzijn van anderen, hoewel dit onze eigen vernedering met zich meebrengt. Tijdens deze oproep worden we herinnerd aan de *kenōsis* van de Christus, datgene wat Hem veranderde van de (verschijnings)vorm van God tot de (verschijnings)vorm van een slaaf. Hij "ontledigde Zichzelf" (*vergel. Fil. 2:5-11*).

Deze eenvoudige verklaring zou nooit de enorme verwarring hebben veroorzaakt, die er nog steeds mee omgeven lijkt te zijn, ware het niet dat de aanprijzenwaardige ijver van de vroege kerkvaders en het concilie van Nicea tegen de partij van Arius hen ertoe heeft geleid om een geloofsbelijdenis uit te vinden, die erop berekend was om de betekenis daarvan verklaren. De veronderstelling dat mensen duidelijk en beknopt zouden kunnen uitdrukken wat de Schrift had nagelaten op te helderen is weezinwekkend voor een ieder die zich ook maar een greintje eigen heeft gemaakt van de zichzelf wegojferende gezindheid die in Christus Jezus is. De vroege kerkvaders streden niet alleen voor hun eigen superioriteit in de kerk, maar hun concilies beschouwden hun geloofsbelijdenissen werkelijk als zijnde superieur aan de geïnspireerde uitingen van de Schrift.

Deze serieuze mannen zouden zichzelf waarschijnlijk hebben geëxcuseerd op grond van het feit dat de belijdenis *in overeenstemming met* de Schrift was, en er daarom dus niet mee in strijd is. Ze wensten een beknopte samenvatting van haar leer. Ze negeerden overduidelijk de

oproep om een patroon van gezonde woorden vast te houden (2 Timotheüs 1:13) en besloten uiteindelijk tot een aantal uitdrukkingen waar ze zelf niet helemaal achter konden staan. Eén daarvan was het Griekse woord *homoousion*, letterlijk: ZELFDE-ZIJNDE, als beschrijving van Christus in de (verschijnings)vorm van God. Dit maakte allerminst een einde aan het twistpunt, want dit was nog veel ontvankelijker voor slinkse interpretaties dan de tekst die ernee werd verondersteld uitgelegd te worden. Daar de dogma's van de geloofsbelijdenis van Nicea nog altijd de tegenwoordige theologie domineren, in het bijzonder wat betreft de *kenōsis* van de Christus, zullen we deze hieronder weergegeven zoals hij voor het eerst werd uitgegeven door het concilie.

De geloofsbelijdenis van Nicea

Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van alle zichtbare en onzichtbare dingen en in één Heer, Jezus Christus, de Zoon van God, geboren uit de Vader, eniggeboren, d.w.z. van de substantie van de Vader, God uit God en Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, geboren, niet geschapen, zijnde van dezelfde essentie⁶ [homoousion] als de Vader, door Wie alle dingen op aarde zijn geschapen, Die ter wille van ons mensen en van onze redding is neergedaald uit de hemel en vlees geworden is, mens geworden, heeft geleden, op de derde dag is opgestaan, is opgevaren naar de hemelen en Die zal terugkomen om de levenden en de doden te oordelen, en in de Heilige Geest...

Dit werd meerdere malen gewijzigd door opeenvolgende concilies, want het bleek lang niet zo bevredigend te zijn als men hoopte. Trouwens, als we dit bestuderen, waar bestaat het dan uit? Het meeste is een rommelige opstapelning van Schriftuurlijke zinnen, waar we

⁶Engels: one estate = zelfde stand/status

aan God (Johannes 5:18), verdedigt Hij deze vermeende bewering niet. In plaats daarvan wijst Hij op de ongelijkheid tussen de Zoon en de Vader. Dit kan ons helpen om te zien waaruit de gelijkheid bestond. De Zoon kan *uit Zichzelf niets doen*. Toen Hij in de (verschijnings)vorm van God was kon deze ongelijkheid niet waargenomen worden. Het feit dat de (verschijnings)vorm van God deze gelijkheid af kon leggen is voldoende om het onderscheid te tonen tussen de onzichtbare, onveranderlijke Godheid en Zijn Beeld. Hij kon geen gelijkheid aan Zichzelf afleggen!

De *kenōsis* van onze Heer bestond uit het verlaten van Zijn allereerste positie van glorie, waarin Hij de hoogten van Gods heerlijkheid had geopenbaard, los van zonde, voor de positie van een slaaf, waarin Hij de diepten van Zijn liefde onthulde door te lijden voor de zonde.

Men heeft zich aan veel zinloos geredeneer over de *natuur* (of aard) van God overgegeven. De (verschijnings)vorm van God is zelfs geïdentificeerd en geïnterpreteerd als Zijn natuur. Echter dit woord wordt nooit gebruikt in de Schrift in verband met dit thema. Het inbrengen van dit woord verraadt slechts onwetendheid en schept verwarring.

De (verschijnings)vorm van een slaaf

We moeten het feit herhalen dat de *kenōsis* Christus niet tot *slaaf* maakte. Hij werd een *diensknacht* in de (verschijnings)vorm van een slaaf. Hoewel Zijn dienstverlening zeer volledig uiteengezet wordt in het Woord, is er geen enkele aanwijzing dat Hij in slavernij was, noch bij mensen, noch bij God. Hoewel de term slaaf (*doulos*) vrijelijk wordt gebruikt voor Zijn discipelen en de heiligen, heeft Hij deze nooit op Zichzelf toegepast of geaccepteerd. Zijn dienstverlening was *niet* die van een slaaf, want Hij kende Zijn Vaders wil en wist

toeschrijvingen aan de Zoon van God in de inleiding van de Hebreeënbrief zijn de twee verklaringen dat de Zoon de Afstraling van Gods heerlijkheid is en het Embleem van Zijn *aanname*. De gangbare weergaven van dit woord (*hupostasis*, ONDER-STELLING): *vertrouwen*, *persoon*, *substantie*, (NBG: *wezen*), moeten plaatsmaken voor dat ene idee dat overal in elke tekst past, zoals ik eerder al uitlegde: *aanname*. De aandames van de Godheid worden bekend gemaakt in de Zoon. Die op dezelfde wijze het karakter aanneemt waarin God wordt voorgesteld.

We vinden zo dat Christus alles nam wat God toebehoorde op zo'n manier dat het niet onrechtmatig was. Omdat Hij de enige (Be)middelaar is door Wie God in contact kan komen met Zijn schepselen, moest Hij gelijkheid met de Godheid aannemen, want anders faalt Hij in het correct weergeven van God. Een afgod geeft een verkeerde voorstelling van God. Het zou misleidend zijn om daar goddelijke eigenschappen aan te geven. Het ware Beeld openbaart God en zou zodoende alles moeten hebben dat van de Godheid waargenomen mag worden.

Het woord *gelijk* zou met gemak materiaal kunnen leveren voor eendeloze twist en onenigheid. Maar dit is helemaal niet nodig, want alle uitdrukkingen worden gebruikt in een *relatieve* betekenis. Als alle termen die we gebruiken in een *absolute* betekenis werden opgevat, zonder verwijzing naar het onderwerp, de reikwijdte of de context waarin ze worden gebruikt, dan zou dat het einde betekenen van alle intelligente, onderlinge communicatie. Het onderwerp is de zichtbare, tastbare (*verschijnings*)vorm van God, zoals Zijn schepselen Die kunnen waarnemen. In elk detail bleek dit Beeld gelijk aan, of hetzelfde als, God Zelf te zijn.

Van één ding kunnen we zeker zijn. Hij ontledigde Zichzelf niet alleen van de (verschijnings)vorm van God, maar Hij liet alle gelijkheid varen. Als de Joden Hem beschuldigen van het Zichzelf gelijk maken

geen wezenlijk bezwaar tegenin kunnen brengen, behalve dan de afwezigheid van hun context. De niet-Schriftuurlijke zinnen (die welke onderstreept zijn) zijn ook on-Schriftuurlijk en irrationeel. Deze worden al meer dan duizend jaar "uitgelegd" en toch weet niemand wat er mee bedoeld wordt. Ze worden nog steeds aangehaald alsof ze van veel grotere heiligheid zijn dan de woorden van God Zelf. Wat is de "substantie" van de Vader? Hoe kan God "uit God" zijn? Wat is Licht "uit Licht"? Wat is "waarachtig" God "uit waarachtig" God? Wat is "dezelfde essentie"⁶ (of substantie) van de Vader?

We brengen deze vragen niet naar voren om ze te beantwoorden, maar om het punt te benadrukken dat ze niet beantwoord kunnen worden. Allen erkennen dit. Sommigen lijken te denken dat dit alleen al bewijst dat ze waar zijn, alsof God er meer op uit is om Zijn schepselen voor een raadsel te stellen dan om Zichzelf te openbaren. Wij willen de definitieve aanklacht neerleggen, dat deze valse en nutteloze toevoegingen goede raad duur maken door woorden zonder kennis en dat ze eerder moeten worden verworpen dan erkend, willen we ooit een bevredigend inzicht krijgen in de vroegere of toekomstige heerlijkheden van de Zoon van God. Onze onderzoeken te beperken tot de heilige tekst zou gewoonlijk voldoende moeten zijn. Echter oprechte en eerlijke waarheidszoekers zijn zo doordrenkt geworden met de atwijkingen van de geloofsbelijdenissen, dat zij, zonder twijfel onbewust, de uitingen van God bekijken in het licht van deze menselijke speculaties en theorieën, in plaats van toe te staan de menselijke aangroeiels te laten wegwijnen in het licht van goddelijke openbaring.

Een verzameling geloofsbelijdenissen is een interessante en leerzame tentoonstelling van menselijk onvermogen. Nagenoeg zonder uitzondering zijn ze on-Schriftuurlijk op elke plaats waar ze niet-Schriftuurlijk zijn. Zelfs wanneer ze fragmenten laten zien van het patroon van gezonde woorden, zijn deze geïsoleerd van hun speciale context en los van hun ware toepassing. Ik zie geen kwaad in een reeks

stellingen, uitgedrukt in Schriftuurlijke taal en in de juiste context gehouden, om de overheersende ideeën aan te geven die een groep heiligen wenst uit te dragen en te verdedigen. Maar ik zou op twee essentiële punten staan: de woorden moeten “gezond” of Schriftuurlijk zijn en de context moet worden aangeduid. Op deze manier worden ze verbonden met de goddelijke uitingen zelf, en kan de betreurenswaardige verwarring, die door de geloofsbelijdenissen wordt uitgebreed, nooit ontstaan.

De rationale reactie op de geloofsbelijdenis van Nicea zou ongeveer zo moeten zijn: Aangezien deze werd gemaakt in de hitte van de strijd, voornamelijk om tegenstand te bieden aan de leer van Arius, schiet ze waarschijnlijk tekort door in het extreme de andere kant op te gaan. Het verlangen om de godheid van Christus te benadrukken leidde tot uitdrukkingen die niet door het Woord kunnen worden gewaarborgd. De omstandigheden die de geloofsbelijdenis veroorzaakten, waren verre van ideaal. De gevolgen ervan zijn dan ook zeer onbevredigend. In plaats van de kwestie eens en voor altijd op te helderen, is dit een vruchtbare bron van talloze en nutteloze speculaties geweest, totdat uiteindelijk het vonnis werd geveld dat dit niet alleen *nooit begrepen werd*, maar ook niet *begrepen kan worden*. Vervolgens werd het onderwerp gemakshalve naar het occulte verbannen door het “het *mysterie* van de Godheid” te noemen.

Dit is een zeer kwalijk mysterie. Niet alleen is het onbekend aan de Schrift, maar totaal tegengesteld aan de hele opzet van openbaring. God heeft een boek geschreven en heeft Zijn Zoon gezonden opdat Hij *géén mysterie zou zijn*. Hij verlangt ernaar gekend te worden door middel van een verscheidenheid aan openbaringen in onze Heer Jezus Christus. Als dit een “mysterie” is dat het sterfelijke verstand te boven gaat, dan is Zijn hele opzet mislukt. Er staan geheimen in de Schrift die mensen op geen enkele wijze zouden kunnen kennen tot op het moment van hun openbaring. Deze worden in sommige

deze disjunctief een grotere reikwijdte heeft dan het *maar* van onze taal en omvat ook ons “niettemin”.¹⁰ Hij achtte die gelijkheid geen beroving (of buit) toen Hij in de (verschijnings)vorm van God was, want — *niettemin*¹¹ ontledigde Hij Zichzelf. Om de alles overtreffende nederigheid van Zijn gezindheid te tonen, moest Hij eerst verhoogd worden. Het is nauwelijks iets groots voor een ondergeschikte of een zondaar om nederig te zijn. Het is het wonder van het universum dat het hoogste waarmeembare *Wezen Zich verlaagd* heeft tot het absoluut bestaansbare dieptepunt ervan. *Gelijkheid ontkent altijd identiteit*, en moet altijd relatief zijn, want anders wordt het identiteit. Het is de *Versijningsvorm* die gelijk was aan God.

Er wordt te weinig aandacht besteed aan de ontkenning dat gelijkheid aan God zou neerkomen op het beroven van Hem. Hoe we het woord ook vertalen, allen zijn het erover eens dat het bestaat uit het wegnemen van de bezittingen van een ander door geweldadige of onrechtvaardige methoden. Het omvat twee verschillende partijen, waarvan de ene mist wat de andere heeft. Christus ontbrak het aan gelijkheid aan God, maar, in de (verschijnings)vorm van God zijnde, *nam* Hij die gelijkheid *aan*. Hierbij ontam Hij God niets, vandaar dat Hij het geen beroving achtte. Trouwens, aangezien Hij verscheen aan hen die Hem zagen zoals God zou verschijnen indien Hij zichtbaar zou zijn, kon Hij niets van God nemen, zonder Hem er tegelijkertijd mee te kenmerken en te verrijken. De heerlijkheid die Jesaja zag was de glorie van *God*, maar hij zag dit in de (verschijnings)vorm die Christus was.

In deze verklaring waren we voorzichtig met het gebruik van het woord *aannemen*, omdat zulke sleutelwoorden alleen uit de goddelijke woordenschat genomen zouden mogen worden. Onder de glorierijke

¹¹ *Vergel.* de NRG in (Marcus 14:29 - *zeker*; Handelingen 9:6 - *maar*; Romeinen 6:5 - *zullen ... ook*; 1 Corinthiërs 8:6 - *nochtans*; 9:2 - *zeker*; 9:12 (2x) - *doch ... maar*; 2 Corinthiërs 4:16 (2x) - *maar ... nochtans*).

andere vorm van het zelfstandig naamwoord. De armoede van moderne Europese talen maakt het voor ons noodzakelijk om deze —ing vorm voor twee te onderscheiden vormen van het zelfstandig naamwoord te gebruiken. Waarom gebruikte de geïnspireerde schrijver de speciale vorm *harpagmos* in dit gedeelte, in plaats van het gewone *harpagē*?

De NBG-vertaling geeft *harpagē* weer als *roof* in “*roof* en onmatigheid” (Mattheüs 23:25); “*roof* en slechtheid” (Lucas 11:39) en “de *roof* van uw bezit” (Hebreeën 10:34). Het laatste voorbeeld wijst duidelijk op de plundering van hun goederen. In de twee andere voorbeelden wordt gezegd dat mensen vol van *roof* zijn. Het is duidelijk dat het woord daar niet direct verwijst naar de daad, maar naar de gevolgen ervan. Daar staat tegenover dat de uitgang van *harpagmos* het met een groep woorden verbindt die het idee van een *handeling* geven. Als *roof* wordt geïmpliceerd, dan moet dat beroving zijn, het plegen of uitvoeren van de daad. Hetzelfde onderscheid wordt gezien in *baptismos*, dopen (Marcus 7:4; Hebreeën 6:2; 9:10) en *baptisma*, doop (bijv. Mattheüs 21:25). Heiliging en reiniging zijn hierin ook voorbeelden. De *roof* in dit tekstgedeelte is een daad, niet een ding.

Gelijkheid met God was niet iets dat Christus weigerde te grijpen. Hij handelde *als* Gods gelijke en Hij achtte de *daad* “geen beroving, of plundering” om de vertaling aan te halen. Het was geen buit die werd binnengehaald. Het punt van deze passage ligt in de uitersten — gelijkheid aan God en de dood aan het kruis. De apostel gaat tot het uiterste in zijn verhoging van Christus. Van alle verschijningsvormen plaatste de (verschijnings)vorm van God Hem in de positie van gelijkheid aan God. Want schepselen die Hem zagen, zagen God, en spraken Hem aan met de titels die uitsluitend God en Zijn Beeld en Verschijningsvorm toebehoren.

Het voornaamste bezwaar tegen deze interpretatie vanuit het standpunt van de taal is het volgende disjunctieve woordje “maar” (Filippenzen 2:7). Dit zou fataal zijn, ware het niet dat, in het Grieks,

vertalingen “mysteries” genoemd. Maar de band van Christus met God was nooit tot een geheim gemaakt. Het onvermogen om dit te kunnen begrijpen is niet te wijten aan het verbergen van God, maar aan menselijk ongelooft en gebrek aan geestelijk waarnemingsvermogen.

We kunnen niet anders dan een diepe sympathie voelen voor de vroege kerkvaders in hun poging te begrijpen wat ze beleden te geloven. Geloof is geen goedgelovigheid en hunkert naar de instemming en medewerking van het verstand. Terwijl het intens *rationeel* is om God te geloven, zelfs wanneer we Hem niet kunnen begrijpen, is het het toppunt van goedgelovigheid om mensen te geloven als hun verklaringen botsen met het bewijs van onze zintuigen of de werking van ons verstand. Zou de geloofsbelijdenis van Nicea door God geïnspireerd zijn, zou er niets redelijker zijn dan hem te geloven, hoewel zijn verklaringen het verstand te boven gaan. Van mensen afkomstig, kan het rationele niet te boven worden gegaan en moet ze zodoende irrationeel zijn.

De geloofsbelijdenis van Nicea dreef de kerk tot de duisternis van de Middeleeuwen. De Reformatie blies nieuw leven in het onderwerp van Christus’ menselijkheid en godheid, en probeerde deze te verzoenen via dezelfde lijnen als de vroege kerkvaders, die het raadsel nooit oplosten. Van dezelfde misvattingen uitgaand, zijn moderne theologen niet succesvoller geweest. Ze vertroebelen de kwestie met confessionele vooronderstellingen die hen er effectief van weerhouden om de Schriften werkelijk te overwegen. Sommigen hebben nauwgezette, geleerde, consistente studies verricht naar Christus’ *kenōsis*, die het onderwerp hadden moeten ophelderen. Maar zelfs zij werden gedwongen te concluderen dat de oplossing nog net zo ver weg is als ze altijd al was. Hun ogen zijn verblind door de “waarheid” waarmee ze het onderwerp benaderen. Hun licht is duisternis. Geen wonder dat de Schriften weigeren zich te openen met zo’n sleutel!

Een doordachte overweging van deze zaak zou aan hen moeten

suggereren dat hun confessionele veronderstellingen de oorzaak zijn van al de verwarring. Het zijn deze die de Schriften ervan weerhouden om hun stralende licht te geven. Net als bij het afvallige Israël, ligt er een sluier over het hart van het Christendom en de orthodoxe leiders ervan. Evangelische, protestante uitleggers zijn meer slaaf gemaakt van de “onfeilbaarheid” van de vroege kerkvaders dan dat anderen dat zijn aan de decreten van de Rooms-katholieke paus. Zouden ze maar kunnen inzien dat de loopbaan van de kerk omlaag zal zijn en niet omhoog, dan zouden ze ook sneller begrijpen dat conciliaire besluiten eerder verkeerd dan juist zullen zijn. Die zijn geenszins een Hof van Beroep vanuit de Schriften.

Naast de intellectuele verlamming, veroorzaakt door een confessionele traditie, wordt het onderwerp zwaar gehandicapt door ongezone woorden en ondeugdelijke uitdrukkingen. Er is veel te doen over de twee *naturen* van Christus en we worden voortdurend gewezen op Zijn *Persoon*. Hierover kan niets worden gevonden in het Woord, maar het kerkconcilie te Chalcedon verklaarde dat deze twee *naturen* volmaakt en organisch verenigd zijn in één Persoon, echter toch een onderscheiden bestaan hebben! Ons wordt verteld dat we *noch de naturen moeten verwarren, noch de Persoon moeten verdelen*. De beste manier om dit te doen is deze beide te negeren, ja, liever nog ze beiden te betreuren en ze vastberaden buiten het probleem te houden, want het zijn valse factoren die ons van de weg zullen afleiden tot in een onontwaaarbaar doolhof en mentale mist.

De betekenis van *kenōsis*

In Paulus' oproep presenteert hij ons twee afzonderlijke handelingen van Christus tot navolging, de *kenōsis* en *tapeinōsis*, het *ledigen* en het *vernederen*. De eerste beschrijft Zijn nederdaling vanaf de (verschijnings)vorm van God tot de (verschijnings)vorm van een slaaf; de

van Jahweh. De (verschijnings)vorm die hij zag was de heerlijkheid, de glorie van God. Het wonder voor ons om te onderscheiden is dit: dat deze Heerlijke niet geneigd was om die heerlijkheid voor Zijn Eigen doeleinden uit te buiten. Hij had zowel het *hart* van God, als de (verschijnings)vorm van de Godheid en was geneigd die los te laten, Zich ervan te ontdedigen en de (verschijnings)vorm van een slaaf aan te nemen om daarmee zo het diepste van Gods genegenheid nog verder te onthullen.

Gelijk aan God

Er bestaat veel verwarring in onze vertalingen met betrekking tot de gelijkheid aan God, die verband houdt met de (verschijnings)vorm van God. Was dit een bezit of een buit die Hij niet gegrepen heeft? De weergave in Filippenzen 2:6 - “het Gode gelijk zijn niet als een roef heeft geacht” geeft duidelijk het idee dat Hij gelijk *was*. In de kantlijn van sommige edities, echter, wordt “roef” verandert in “iets dat gegrepen moet worden,” wat impliceert dat hij *niet* Gods gelijke was. De tendens in het moderne Schriftonderzoek is tegen de gedachte dat Christus, in welke zin dan ook, aan God gelijk was. Dit, zo wordt ons verteld, is een hoogte die Hij niet zou ambiëren.

Maar moderne theologen zijn net zomin onfeilbaar als oude geloofsbelijdenissen. Trouwens, aangezien we weten dat de algemene tendens richting afvalligheid is, zouden we altijd naar het bewijs moeten vragen.

Een letterlijke, concordante, vertaling van de zinsnede is als volgt: NIET GRISSING acht HET TE-ZIJN EQUIVALENT aan-God. Verwijst GRISSING (beroving, *harpagmos*) naar de *daad* of het *ding*? In de grondtekst komt het woord in vier vormen voor: *harpazō* = GRISSEN - werkwoord; *harpax* = GRISSE - zelfstandig naamwoord; *harpagē* = GRISSING - zelfstandig naamwoord; *harpagmos* = GRISSING - een

van heerlijkheid of de uitstraling van kracht. Toen Hij werd getransformeerd van een slaaf op de heilige berg, onderging Zijn fysieke omhulsel geen verandering van (verschijnings)vorm. Het verschil leek hoofdzakelijk te bestaan in de uitstraling van licht. Zelfs Zijn kleren begonnen te schitteren. De Zoon van God is de Afstraling van de Goddelijke heerlijkheid. Dit scheen door de tijdelijke en abnormale (verschijnings)vorm van een slaaf heen op de heilige berg.

Na al dit onderzoek zijn we teruggekomen bij de simpele, natuurlijke, ongedwongen betekenis van de woorden. De (verschijnings)vorm van God was de materiële, zichtbare uitbeelding van de onzichtbare, geestelijke Godheid. Niemand heeft ooit God gezien (Johannes 1:18), want Hij is onzichtbaar (Colossenzen 1:15). In Colossenzen levert de Zoon van God de noodzakelijke verbinding met de schepping, want Hij is het Beeld van God. In Filippienzen hebben we dezelfde gedachte, met slechts een kleine variatie, om de context te doen passen. Zowel de (*verschijnings*)vorm als het *beeld* doen een beroep op het oog. Dit is de manier van Paulus. Johannes doet een beroep op het oor, want Hij noemt Hem de *logos*, of Woord van God. In beide gevallen is Christus de (Be)middelaar tussen God en de mensheid. Menselijke oren kunnen God niet horen en menselijke ogen kunnen Hem niet zien, maar zij kunnen luisteren naar het levende Woord en het Beeld en de (Verschijnings)Vorm waarnemen.

De (verschijnings)vorm echter, was niet het middel van communicatie, maar het bewijs van verhevenheid. Toen Jesaja Jahweh zag, hoog en verheven op Zijn glorierijke troon, met het hele escorte van de Godheid, werd hij overweldigd door de ontzagwekkende sublimititeit en magnifieke majesteit van Hem Die op de troon zit. Ondanks dat hij de grote profeet was, die de tekortkomingen van zijn volk bestrafte, is hij volkomen vernederd door de aanblik en hij schreeuwt het uit van ontzetting: “Mijn ogen hebben de Koning, de HERE [Jahweh] der heerscharen, gezien!” (6:5). De voorstelling die hij zag was het Beeld

tweede Zijn nederdaling vanaf de bestaanswijze van een mens naar de wijze van sterven, die het afschuwwekkendst voor mensen en het weerzinwekkendst voor God is — de dood van het kruis. Aangezien Hij in de (verschijnings)vorm van God was, voordat Hij de (verschijnings)vorm van een slaaf aannam en een menselijk uiterlijk, is *kenōsis* de geïnspireerde term voor de verandering die Zijn vleeswording met zich meebracht. Vandaar dat dit het brandpunt werd voor de discussie over Zijn *natuur en Persoon*.

Laten we eerst de termen die we gebruiken definiëren. Wat is de letterlijke betekenis van *kenōsis*? We mogen direct de (in het Engels) gebruikelijke weergave “maakt Zichzelf van geen reputatie” verwerpen. De woorden geven totaal niet weer wat er in het Grieks staat, en ze hebben een sinister tintje gekregen, die verwant is aan “disreputable”, wat iets als schandelijk, berucht en onfatsoenlijk betekent, en dat ver van de geest van deze passage afstaat. We mogen er zeker van zijn dat Christus niet een of andere zonde, of krenking, deed om Zijn reputatie te verliezen. Het is ontstellend om te denken dat dat vrome en oprechte volgelingen van onze Heer, die hun leven voor Zijn Woord zouden overhebben, er tevreden mee zijn om een inconsistente en suggestieve vertaling als deze passage is, te onderschrijven en te verspreiden.

Allen zijn het erover eens dat de letterlijke betekenis van het Griekse stamwoord *ken* LEEG is, vandaar dat de Revisers (Engelse Revised Edition 1881) het met “emptied” (leegmaken) vertalen. De “*Concordant Version*” heeft dit niet vertaald met “Die Zichzelf ontledigd heeft”, maar met “Die Zichzelf ontledigt”, omdat het een aorist is en daarmee een feit is, en niet een kwestie van tijd, en dit wordt aan gegeven door het gebruik van de onbepaalde werkwoordsvorm. Er is geen strikt letterlijk voorbeeld van de betekenis van het woord in de Schrift. Het dichtst in de buurt komt de zin “zonden hem [met] leegle handen] weg” (Marcus 12:3; Lucas 1:53; 20:10,11). In Marcus zien we een slaaf die naar boeren gestuurd wordt om de pacht voor

zijn meester op te halen. Hij verwacht een deel van de vrucht van de wijngaard mee te krijgen, maar ze sturen hem “leeg” weg, — zonder druiven. Hetzelfde wordt beschreven in Lucas 20:10,11.

In veel van de andere vindplaatsen verbiedt het idioom het gebruik van het woord “leeg”. In plaats daarvan wordt voor het zelfstandig naamwoord ook “(te)vergeefs, ijdel, zonder inhoud, zonder vrucht en vruchteloos” gebruikt; en voor het werkwoord “tot een holle klank maken, zonder inhoud zijn, verijdelen, ongegrond blijken en *zich ontledigen*” “Zonder inhoud maken” komt misschien het dichtst bij de idiomatische weergave van het Griekse *kenoō*, het woord dat we bestuderen. Er is geen betere manier om de ware betekenis van “Die Zichzelf ontledigt” helder voor ogen te krijgen dan elk ander tekstgedeelte te bestuderen waarin dit woord voorkomt. In Romeinen 4:14 lezen we: “Want indien zij, die het van de wet verwachten, erfgenamen zijn, dan is het geloof zonder inhoud [*letterlijk: leeggemaakt*] en de belofte zonder gevolg.” Een *leeg* geloof zou, in dit geval, een geloof zijn zonder enig effect.

In 1 Corinthiërs 1:17 lezen we: “Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen, en dat niet met wijsheid van woorden, om niet het kruis van Christus tot een holle klank te maken.” Als het kruis uitgehold of *leeggemaakt* zou zijn, zou dat eigenlijk hetzelfde zijn als wanneer er helemaal geen kruis was.

In de twee overige gedeelten, 1 Corinthiërs 9:15 en 2 Corinthiërs 9:3, is Paulus bezorgd dat zijn roem ongegrond zou blijken. In het laatste geval is hij trots op het feit “dat Achaje sinds verleden jaar gereed staat” (vers 2). Als ze niet klaar zouden staan, dan zou dit roemen *leeg* zijn. In deze passages verwijst de gedachte naar het verleden, vandaar dat ze niet zo nuttig zijn als de andere vindplaatsen bij het vaststellen van de betekenis van het woord.

Pas nu zijn we klaar om wat we gevonden hebben te gaan toe-

hadden sterfelijke mensen niet kunnen leven in Zijn aanwezigheid. Kain was in staat om het geluid van Zijn stem te verdragen. Toen Hij op bezoek kwam bij Abraham als één van de drie mannen (Genesis 18:2), was de aartsvader zich blijkbaar bewust van Zijn identiteit, want hij noemde Hem de Rechter der ganse aarde (Genesis 18:25), maar hij ontving Hem alsof Hij een mens was. Nadat Hij Zich terugtrok uit de vrouwde omgang met de mensheid, nam Zijn heerlijkheid toe. Bij Sinai durfde alleen Mozes de heilige berg op te gaan. Slechts een paar mensen uit het volk zagen de God van Israël. Misschien hebben we alleen hier en in de ontzagwekkende Godverschijningen van Ezechiël en Daniël te maken met de manifestatie die Paulus kenmerkte als de “(verschijnings)vorm van God.”

Laten we ons herinneren dat de goddelijke (verschijnings)vorm de menselijke gelijkenis niet uitsluit. Ezechiël stelt uitdrukkelijk dat, op iets wat op een saffieren troon leek, iemand zat die uiterlijk leek op een mens (ADAM, Ezechiël 1:26). In het midden van een subliem decor voor het vizioen van God, wordt de goddelijke majesteit gezien in menselijke (verschijnings)vorm met bovenmenselijke heerlijkheid (of glorie). Jesaja is niet zo specifiek in zijn zesde hoofdstuk. Niettemin, wat kan er anders dan een menselijke (verschijnings)vorm worden voorgesteld? Hij zit op een troon. Hij spreekt een menselijke taal. Dit alles lijkt doorslaggevend: dat de (verschijnings)vorm van God is als die van een verheerlijkt mens, omdat Hij zowel het Beeld van God is als het model, of patroon, van de mensheid.

In de opstanding kon de Heer gemakkelijk een andere (verschijnings)vorm aannemen. De mogelijkheden van een fysiek omhulsel, zoals Hij dat toen bezat, zijn nagenoeg onbekend aan ons, die door de zonde en in slavernij aan de vergankelijkheid verzwakt zijn. Voor dat Hij een vleeselijk lichaam aannam, is er geen reden om aan te nemen dat Zijn uiterlijk voor menselijke waarneming niet volledig onder Zijn beheersing zou staan. Het is hoofdzakelijk een kwestie

Christus' (verschijnings)vorm vóór Zijn vleeswording

Er wordt veel licht gegeven op de (verschijnings)vorm van onze Heer vóór Zijn vleeswording, door de verklaring dat de mensheid werd geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God. De mensheid is niet het origineel, maar een kopie. Dit moet verwijzen naar uiterlijkheden, want anders is het taalgebruik nodeeloos ingewikkeld. *In* ons Beeld en naar onze Gelijkenis suggereert, allereerst, dat de onzichtbare God een Beeld en een Gelijkenis heeft waarvan een kopie gemaakt zou kunnen worden. De mensheid kan geen replica van God Zelf zijn, Die Geest is en onzichtbaar. Het ras werd gemaakt in overeenstemming met de (verschijnings)vorm die Christus aannam als het Beeld en de Gelijkenis van God. Wanneer wij onze Heer vinden in een (verschijnings)vorm als een mens, dan is dat dus niet omdat Hij ons imiteert, maar omdat de mensheid werd gemaakt naar Zijn voorbeeld.

Hij was het Die met Adam sprak in de tuin van Eden. Het is niet nodig te debatteren of Hij wel in de (verschijnings)vorm van God was dan wel in die van een mens, toen Hij bij Adam op bezoek ging. Waarschijnlijk allebei, want de eerste mens was zelf gekleed in een mantel van licht en had een aura van heerlijkheid, die wij ten onrechte zouden kunnen aanzien voor goddelijk. Ongetwijfeld was de Elohim van dat vroege paradijs in de (verschijnings)vorm van God, die altijd wordt weergegeven met menselijke kenmerken. Het is niet zo dat God de mensheid imiteert om Zichzelf aan die mensheid te openbaren, maar dat de mens werd geformeerd naar het goddelijke Beeld en een kopie van Zijn Maker is. Onze Heer verscheen daarom waarschijnlijk in Eden als een Mens van overtreffende uiterlijke heerlijkheid, misschien in enige mate ingetogen, om Zich aan de begrenzingen van Zijn scheepsel aan te passen.

Het is waarschijnlijk dat, in Zijn latere verschijningen aan de aartsvaders, deze heerlijkheid nog verder werd getemperd, anders

passen. Als een "leeggemaakt" geloof geen enkel effect heeft en het "uitgehouden" kruis ieder resultaat dat daaruit voortvloeit te niet doet, dan maakte Christus, toen Hij Zichzelf, in de (verschijnings)vorm van God zijnde, "ontledigde", de (verschijnings)vorm van God "zonder effect, zonder gevolg", *Hij nam niets dat in die (verschijnings)vorm van Hem was, mee naar de (verschijnings)vorm van een slaaf.*

Dit is het Schriftuurlijke antwoord op de talloze theorieën over de omvang en de aard van Zijn *kenōsis*. Het eenvoudige woord "leeg" moet worden verrijkt met het gebruik ervan in de Schrift, voordat we in dit tekstgedeelte de kracht ervan ten volle kunnen begrijpen. Misschien dat een kleurrijker en nauwkeuriger weergave zou zijn: "Hij *ontruimt* Zichzelf." We moeten niet vragen: "Waarvan ontledigde Hij Zichzelf?" De tekst specificeert geen details, want het omvat alles. Niets van wat Hij was in de (verschijnings)vorm van God werd overgebracht naar de (verschijnings)vorm van een slaaf. Hij behield alleen Zichzelf, of, zoals een theoloog het zou uitdrukken: Zijn persoonlijkheid. Het effect van de (verschijnings)vorm van God op de (verschijnings)vorm van een slaaf wordt uitgedrukt door het letterlijke *leeg* en het idiomatische *zonder inhoud, zonder vrucht of ijdel.*

Deze conclusie "maakt de *kenōsis* leeg" en ontdoet die van een denkbeeldige waarde in het vaststellen van de twee (verschijnings)vormen, waarin Hij in dit tekstgedeelte gezien wordt. De (verschijnings)vorm van een slaaf was niet slechts een versluiting van de (verschijnings)vorm van God. Dit was niet louter een beperking van Zijn bevoegdheden. Het was niet een rol die werd gespeeld. Hij behield niet al Zijn vermeende "attributen", behalve "almacht, alwetendheid en alomtegenwoordigheid", zoals sommigen beweren. Juist de verscheidenheid van deze theorieën zou voldoende bewijs moeten zijn dat ze fundamenteel geen waarheid bezitten. Het verschil tussen de twee (verschijnings)vormen moet gehaald worden uit de woorden die de betekenis nader bepalen. De ene was de

(verschijnings)vorm van *God*; de andere was die van een *slaaf*. Deze suggereren eerder een contrast dan een voortzetting.

Onze conclusie is in volkomen harmonie met de strekking van deze passage. De gezindheid die in Christus Jezus is, is er één van volmaakte nederigheid. Bij het toepassen op ons gedrag, wordt van ons niet verwacht dit te beperken tot slechts enkele van onze grotere waardigheden. De specifieke verklaring is een besliste ontkenning: “en ieder *niet* slechts op zijn eigen belang.” Dit zien we in het kleinere voorbeeld van Paulus, die kon zeggen: “heb ik dit *alles* prijsgegeven” (Filippenzen 3:8). Hij gaf het *allemaal* op om in Christus te mogen worden gevonden. Hij had de gezindheid van Christus Jezus.

DE BETEKENIS VAN “(Verschijnings)VORM”

In de poging van vele orthodoxe theologen om het woord *gestalte* een speciale en buitengewone betekenis te geven vinden we deze invloed nergens anders krachtiger aanwezig dan in deze passage. In feite deed de geloofsbelijdenis van Nicea niet veel anders dan het woord *gestalte* te verwerpen en te vervangen door *substantie, essentie*⁷ (of *homoousion*) en daaraan andere bevestigende uitdrukkingen toe te voegen. Verschijningsvorm (NBG: Gestalte) verwijst naar uiterlijke verschijning. Maar zij staan erop dat dit ook innerlijke essentie moet omvatten. Wij werden zelf in deze traditionele visie meegevoerd, ondanks het concordante bewijs daartegen. Het Schriftuurlijke bewijs bestaat uit de volgende tekstgedeelten:

Voor de vertaling van de Griekse stam **-morph-** kan eenvoudig overal het woord **vorm** worden vervoegd om het concordant te maken.

⁷Engels: one estate = zelfde stand/status

uitgezien als de Zoon van God. Als we het bewijs van deze frase logisch toepassen, moeten we toegeven dat Hij, in feite, heel ver boven een slaaf stond, en dat Hij daarom, toen Hij in de (verschijnings)vorm van God was, heel ver boven God moet hebben gestaan. Maar als de “(verschijnings)vorm” per geval wordt *aangenomen*, met als opzet iets goddelijks te openbaren, dan is alles duidelijk. Het is niet de taak van Christus om Zichzelf te tonen, maar om God te openbaren.

Botweg gezegd, was de (verschijnings)vorm van God geen uiterlijke indicatie van wat Hij Zelf was, maar een representatie van Zijn God. Het woord (verschijnings)vorm is niet op zijn plaats als we daarmee eenvoudig bedoelen dat Zijn uiterlijk in overeenstemming was met Zijn innerlijke wezen. Dat zou niet eens nodig zijn om te vermelden. Juist het gebruik van deze term zou voldoende moeten zijn om te bewijzen dat Hij uiterlijk een Ander leek te zijn. Zijn verhoging of verheerlijking bestond er niet uit, dat Hij die Ander werkelijk *is*, maar uit het hebben van dat zichtbare uiterlijk dat de Godheid passend is.

Bovendien, zoals het tekstgedeelte uit Filippenzen niet alle (verschijnings)vormen weergeeft waarin Hij na Zijn vleeswording verscheen, want Hij was niet in de (verschijnings)vorm van een slaaf op de heilige berg, zo verwijst het ons ook niet naar alle (verschijnings)vormen die Hij aannam vóór Zijn *kenosis*. Naast Zijn verschijning in de (verschijnings)vorm van God, verscheen Hij ook in de (verschijnings)vorm van een man en van een boodschapper (of engel). In Filippenzen worden we opgeroepen om Zijn hoogste en Zijn laagste manifestaties te overwegen, want alleen deze zijn daarbij belangrijk. Deze discussie is bijna lamgeslagen door de aanname dat Christus één vaste (verschijnings)vorm had vóór Zijn vleeswording, en één vaste (verschijnings)vorm op aarde, en één enkele, onveranderlijke (verschijnings)vorm in de opstanding. Dit is in strijd met de feiten.

van een *diensknacht*, maar van een *slaaf*. Dit is geen onbelangrijk onderscheid. En dit onderscheid wordt door heel de Griekse Schrift gehandhaafd. Nergens anders in de meer dan 120 gevallen waar het woord slaaf (*doulos*) voorkomt, wordt dit toegepast op onze Heer. Hij was uiterlijk een slaaf, maar niet innerlijk. Hij zag eruit als een slaaf, maar Hij was nooit in slavernij. Zijn eigen karakterisering van slavernij was nooit op Hemzelf van toepassing. “De slaaf weet niet wat zijn heer doet” (Johannes 15:15). Zijn werk was doordacht en vrijwillig.

Het Griekse woord voor slaaf (*doulos*) heeft een betekenis die duidelijker en specifischer is in de Schriften dan in de Septuagint (de Griekse vertaling van het Oude Testament). Daar werd het gebruikt voor het Hebreeuwse *ebed*, voor elke soort van dienstverlening of dienaar. Daar is het zeker niet beperkt tot gedwongen arbeid, want het wordt gebruikt voor Jacobs dienstverband voor zijn vrouwen (Genesis 31:41). Het wordt vertaald met *bewerken*, met betrekking tot Adams land- en tuinarbeid (Genesis 2:5,15). Het wordt vaak toegepast om de dienst van de tabernakel aan te duiden. Het is het juiste Hebreeuwse equivalent van ons woord *diensverlening* en *dienaar*. Gedurende de 300 jaar tussen de Septuagint en de Griekse Schriften, nam het woord *diakonia* de betekenis van *dienstverlening* aan en werd *douleia* gedwongen tot de specifieke betekenis van *onvrijwillige dienstbaarheid*. Het wordt vaak weergegeven met *slaaf* of *slaven* (1 Corinthiërs 12:13; Galaten 3:28; Efeziërs 6:8; Colossenzen 3:11; Openbaring 13:16) in tegenstelling tot *vrije(n)*. Onze Heer was nooit in slavernij, hoewel Hij misschien die indruk gaf door Zijn uiterlijke verschijning.

Bovendien schiet de uitdrukking “*slaaf*” hopeloos te kort in het aangeven van wat Hij werkelijk was. Zelfs “*dienaar*” heeft alleen maar betrekking op Zijn werk. Het vertelt ons niet Wie de Dienaar is. In feite zal iedereen het erover eens zijn dat Zijn dienstverlening *niet* die van een slaaf was, maar van een Zoon. Als “(verschijnings)vorm” de innerlijke werkelijkheid aangeeft, dan zou Hij er moeten hebben

- morphê** = (verschijnings)vorm, vorm, gedaante, gestalte
 Mar. 16:12: “Daarna verscheen Hij in een andere *gedaante* aan twee van hen”
 Fil. 2:6: “in de *gestalte* Gods zijnde”
 Fil. 2:7: “en de *gestalte* van een dienstknecht heeft aangenomen”
morphoō = vormen, gestalte geven aan
 Gal. 4:19: “totdat Christus in u *gestalte verkregeen heeft*”
morphōsis = vorm
 Rom. 2:20: “daar gij in de wet de *belichaming*⁸ der kennis en der waarheid bezit”
 “hebbende de *gedaante* der kennis” (SV)
 2 Tim. 3:5: “die met een *schijn* van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben”
 “hebbende een *gedaante* van godzaligheid” (SV)

De tekst uit Filippienzen buiten beschouwing latend, komt slechts één van deze passages in aanmerking voor het populaire idee dat *gestalte* wezenlijk, innerlijk is en essentieel en een *indicatie van de inwendige natuur*. In Galaten spreekt Paulus absoluut over een innerlijk werk van genade, niet slechts een uiterlijke kopie. Hij wilde dat Christus *in* hen gestalte of vorm kreeg. Dit vers overtuigde me ooit dat het woord *gestalte* meer betekende dan wat het oog kan zien. Het ontging ons dat deze betekenis wordt overgebracht door het woordje *in*, en niet door het werkwoord *gestalte geven aan* (*vormen*). De aanwezigheid van het woordje *in* is juist tegen onze veronderstelling. *Dat zou niet nodig zijn geweest als gestalte geven aan* (*vormen*) *zélf iets innerlijks betekende!* Dit bewijst hiermee dat het woordje *in* geen deel uitmaakt van de betekenis van vormen (*morphoō*).

De andere genoemde verzen zijn zeer behulpzaam en suggestief, want in elk geval bestaat er een scherp contrast. In Romeinen 2:20

⁸De NBG-vertaling “*belichaming*” is ongegrond en duidelijk niet concordant, de AV heeft hier concordant “*form* of knowledge”.

wordt *vorm*⁹ gebruikt als het tegenovergestelde van de werkelijkheid. De Joden bezaten niet werkelijk de kennis en waarheid in de wet. Al wat ze hadden was de uiterlijke (verschijnings)vorm. Dit gebruik van het woord zou beslissend moeten zijn, maar het is niet duidelijker dan Paulus' beschrijving van de mensen in de laatste dagen, die een *vorm*¹⁰ van godsvrucht hebben, *maar de kracht daarvan ontkennen*. Als die "vorm" niet oppervlakkig is, en de bijbehorende innerlijke genade niet zou missen, dan zou dat zeker niet van kracht verstoken zijn. Wat zou er overtuigender kunnen zijn dan deze twee contrasten? In beide staat de vorm, in tegenstelling met de innerlijke werkelijkheid. Hierbij komt het *niet* overeen met dat wat innerlijk is.

We moeten (h)erkennen dat het nederdalen van onze Heer vanuit de (verschijnings)vorm van God naar de (verschijnings)vorm van een slaaf niet de enige verandering van (verschijnings)vorm is die Hij onderging. Op de heilige berg werd Hij getransformeerd (MET-gevORMD [of na-gevORMD], *metamorphoō*, Mattheüs 17:2; Marcus 9:2). Na Zijn opstanding "verscheen Hij in een andere (verschijnings)vorm aan twee van hen" (Marcus 16:12). Zorgvuldige overweging van deze incidenten zal leiden tot de overtuiging dat er geen innerlijke verandering in Hem plaatsvond bij deze gelegenheden. Zijn gezicht straalde en Zijn kleren werden wit als het licht, maar er was niet de minste aanwijzing van innerlijke verandering toen Hij werd getransformeerd.

Nadat Hij opstond uit de doden werd Hij gezien door Maria Magdalena. Hij zag er blijkbaar hetzelfde uit als voor Zijn dood, want uiteindelijk herkende zij Hem, hoewel ze niet verwachtte Hem levend te zien. Maar toen Hij de twee discipelen naar Emmaüs begeleidde, nam Hij een andere (verschijnings)vorm aan. Er was hier voor Hem geen noodzakelijke reden om een essentiële verandering te ondergaan in Zijn *natuur* of *wezen*. Al wat Hij nodig had was een ander uiterlijk dat ze niet zouden herkennen. Trouwens, ze prikten gedeeltelijk door

⁹ NBG: *belichaming*; SV: *gedaante*

¹⁰ NBG: *schijn*; SV: *gedaante*

Zijn vermomming heen, want hun harten reageerden op datgene wat uit Zijn binnenste kwam, waarop Zijn uiterlijk geen invloed had.

Voor ons doel is het voldoende om erop te staan dat onze Heer niet beperkt is tot de twee (verschijnings)vormen waarvan de apostel spreekt in Filippienzen. Nadat Hij verscheen in de (verschijnings)vorm van een slaaf, werd Hij, halverwege Zijn bediening, tijdelijk getransformeerd voor sommigen van Zijn discipelen en Hij nam een ongewone (verschijnings)vorm aan na Zijn opstanding. We zouden erop kunnen staan dat Zijn latere verschijningen in heerlijkheid, zoals die welke Paulus van Tarsus verblindde en ervoor zorgde dat de geliefde apostel als voor dood aan Zijn voeten viel, weer andere (verschijnings)vormen zijn, die aan Zijn nieuwe heerlijkheid en glorie zijn aangepast. Uiterlijk is Hij niet langer in de (verschijnings)vorm van een slaaf. In Zijn toekomstige openbaring zal Hij met een (verschijnings)vorm worden bekleed die in overeenstemming is met de macht en majesteit van Zijn universele heerschappij.

Maar er blijft één geval over. Dit wordt gevonden in het gedeelte zelf. Op het eerste gezicht lijkt het alles tegen te spreken wat we geleerd hebben over de werkelijke betekenis van het woord (*verschijnings)vorm*. Onze Heer nam de (verschijnings)vorm aan van een slaaf. Moeten we hieruit opmaken dat Hij alleen uiterlijk een slaaf werd, maar niet feitelijk? Allen zijn het erover eens dat Hij de volmaakte Dienaar was. Hij droeg niet alleen maar de kleren die daarbij hoorden, maar Hij diende ook. Hijzelf verzekert ons dat "de Zoon des mensen niet gekomen is om Zich te laten dienen, maar om te dienen..." (Mattheüs 20:28; Marcus 10:45). Paulus geeft Hem de titel "Dienaar van de Besnidenis" (Romeinen 15:8). Er kan geen twijfel over bestaan dat Christus de allerhoogste Dienaar van God en mensen is. Waarom dan slechts de (*verschijnings)vorm* aannemen van een *dienskracht*, zoals het gewoonlijk vertaald wordt?

De oplossing is simpel. Hij nam niet de (verschijnings)vorm aan